

NOČ

NOTRANJSKI ČASOPIS

**NOTRANJSKI
INFORMACIJSKI
CENTER**

NIC d.o.o.
NOTRANJSKA 14
61370 LOGATEC

PRVI TEDNIK ZA ZDRUŽENO NOTRANJSKO

PRAZNIK KULTURE – POKOPAVANJE PUSTA Stran 3

VRHNIKA

Iskra-Antene uspešno podjetje!

Kjer je dober gospodar, znanje in vestno delo, tam je tudi uspeh. Da je temu res tako, dokazuje delovni kolektiv Iskra Antene, ki je poslovno leto zaključil pozitivno in se s kvaliteto svojih izdelkov in storitev uveljavil na domačem in tujem tržišču. Direktor Miro Obreza, ki uspešno krmari Iskro-Antene po razburkani gospodarski sceni, si želi več razumevanja politike in da bi slednja ponudila boljše pogoje gospodarstvu, hkrati pa realno gleda na prihodnost, z vsemi dobrimi in slabimi stranmi, ki še pridejo...

Stran 10

CERKNICA

Stran 5

DIREKTORJEV MERCEDES

POSTOJNA

Maroški »turisti« v Postojni

Stran 9

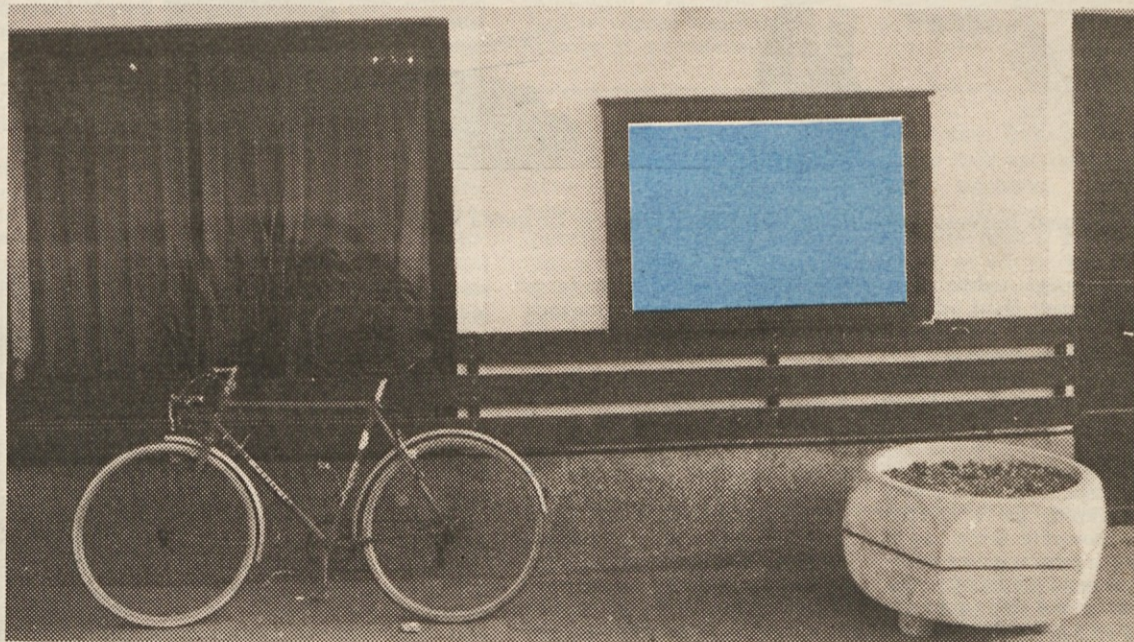

LOGATEC

LOGAŠKI KINO ali SAJ NI RES, PA JE

Po več kot 45 letih rednega delovanja kina v Logatcu ni več. Ni občinstva, ni denarja, so se skrhalo odnosi?

Stran 8

IDRIJA

Obstoječa struktura proizvodnje ni tista, ki obeta preživetje v prihodnjih dvajsetih do petdesetih letih. Težko je pričakovati, da bo industrija, ki ima tretjino ali celo polovico nekvalificirane in polkvalificirane delovne sile, v prihodnosti lahko napredovala. Če se to razmerje ne bo spremenilo, bo Idrija začela nezadržno nazadovati.

Stran 6

DAVKI PO NOVEM

Stran 2

ILIRSKA BISTRICA

KRAJEVNA SKUPNOST: med občino in občanom, med gospodarstvom in negospodarstvom, med oblastjo in državljanom...

Stran 7

Brez nagobčnika

Naj mi velika in mala mularija ne zameri, da sem si naslov za tole uvodno razmišljanje sposodil na enajsti strani našega časopisa, ki, vsaj tako upam, postaja tudi vse bolj vaš. Nagobčnik je namreč edino, kar po mnenju nekaterih temu časopisu še manjka, da bi postal popoln. Žal je med temi nekaterimi največ tistih, ki so še včeraj hodili nad barikade v imenu svobode govora in tiska, danes pa izza trdnih zidov z vsemi topovi streljajo ravno v nasprotno smer.

Spet drugim je bolj všeč pokroviteljsko trepljanje po ramenu in pritajeno laskanje češ, hudičovo dobri ste, samo ne brskajte po mojem dvorišču. Tretji se pritožujejo, ker so se v časopisu našli, četrti pa, ker jih notri ni bilo. Mi pa, nabiti z notranjsko trmo, vztrajamo naprej, saj opažamo, da se je časopis pri bralcih »prijel«, kar je ta čas najbolj pomembno. Korenine morda res ne segajo najgloblje, pa saj tudi prst na našem koncu ni najbolj debela. Po tem, ko se otrok spravi na noge, mine še nekaj časa, preden se skoplje tudi iz plenice. Predvsem je za to potrebno veliko skrbi in nege. Tudi rasilino je treba redno zalivati. Nam ni zaenkrat od nikoder kapnilo še nič. Slišati je bilo celo, da naj se časopis postavi na »profitne temelje«, pri čemer bi kdo lahko naivno pomislil, da nam ta ali oni celo privoščijo, da bi od njega obogateli. To se za zdaj, hvala bogu, še ni zgodilo. Pa bodi jamranja dovolj! Je že tako na tem svetu, da tisti, ki denarja nima, do njega težko pride, tisti pa, ki ga ima, ga da še težje od sebe. Doslej smo se že toliko znašli, da je danes pred vami nova številka Notranjskega časopisa, kako bo v prihodnje, bomo pa še videli. Znanec z one strani Luže bi dejal: Vse opcije so še odprte!

Krepko čez polnoč je že, odpravljam se spat. Toplo se pokrijem, nagobčnik pustim v ropotarnici... Pa zdravi ostanite!

Odgovorni urednik

Prejeli smo

Spoštovano uredništvo!

Priloženo vam pošiljam Odprto pismo Notranjкам, z edino željo, da ga objavite v premislek vsem ljudem dobre volje. Mislim, da pismo samo dovolj pove, zato ne bi dolgozvela.

ODPRTO PISMO NOTRANJKAM

»Hudi časi se nam obetajo. Na bližnjem vzhodu divjajo boji, v Sovjetski zvezi teče kri in vsak čas lahko raznese Balkan.

Žene in matere pa tudi možje moramo ukrepati, saj vendar ne moremo in ne smemo otrplo čakati, da nam vzamejo naše otroke in jih pošljejo, da se na različnih frontah v imenu različnih ideologij pokoljejo med seboj, ko bi morali šele začeti živeti. Matere, spomnite se, koliko noči ste prebedele ob otrokih, koliko ur presedele z njimi ob zvezkih in knjigah, jim pomagale pri učenju v upanju, da bi ti naši fantje postali zdravniki, inženirji, učitelji, da bodo znali graditi lepši in boljši svet zase in za svoje potomce.

Pa pride nekdo in ukaže, da mora naš fant iti in rušiti vse, kar vidi, ubijati vse, kar je živo: starčke, matere z otroki in fante na drugi strani, ki so enako stari in nosijo v srcih enake sanje. Trepetale bomo za njihova življenja. Se bodo vrnili v krstah? Vsaka mati pa bo dobila spremno pismo: »Vaš sin je častno umrl za domovino.« Smo zato

imele otroke? Ali pa zato, da se vrnejo invalidi ali zločinci, ki jih je v krvavi bitki zaneslo divjanje okrog njih, da so še sami v besu ubijali vse, kar je bilo v njihovem dosegu.

Prepričana sem, da tega ne želimo. Žal lahko za sedaj samo protestiramo po ulicah, če bo sploh kaj koristilo. Vendar pa bomo lahko za bodoče rodove storili veliko več; od nas je odvisno, če bomo vzgojile otroke, ki kot odrasli ne bodo hoteli ubijati, če se ne bodo hoteli niti ubijati. Že v nežna otroška srca moramo vcepiti spoštovanje do človeškega življenja. Verjemite, uspeh ne bo izostal! In ne dajte se prepričati, da le vojska naredi iz mlečnega mladeniča poštenega možkega. Če bi bilo to res, na svetu ne bi bilo zločincev in kriminalcev. In veliko večja čast, kot je umreti med ubijanjem, je graditi in pomagati sočloveku, ne glede na barvo, raso ali prepričanje. V takem duhu moramo vzgajati naše otroke, če jim želimo dobro, saj jim to želimo, mar ne?

Morda bo kdo zamahnil z roko in rekel, da sem trapa, morda pa se bo kdo zamislil nad mojim pismom in tega prosim, naj tole izreže in pošlje naprej po Sloveniji. Če obvlada tuj jezik pa naj tole prevede in pošlje znancem ali prijateljem v tujino. Napravimo verižno pismo miru za vse ljudi, ki so dobre volje. Res je, nihče ne bo obogatel, če pošlje pismo naprej, nihče tudi ne bo kaznovan, če ga ne pošlje, kajti nastalo je v želji, da se uresniči miroljubna hotenja:

MOJ OTROK NE BO UBIJAL!
MOJEGA OTROKA NA DAM UBITI!«

Notranjka
(naslov v uredništvu)

NOVI UPRAVIČENCI PO ZAKONU O CIVILNIH INVALIDIH VOJNE

V Sloveniji smo imeli z zakonom o civilnih invalidih vojne urejene pravice tistih oseb, ki so kot žrtve fašističnega nasilja,

kot žrtve vojnega materiala in žrtve diverzantskih oziroma terorističnih napadov utrpeli okvaro organizma. Zakon pa je vseboval določila (3. člen), da pravic po tem zakonu ne more uveljavljati oseba, ki je okvaro utrpela kot udeleženec sovražnih oboroženih ali drugih enot ali pri dajanju pomoči sovražnim organizacijam.

Konec decembra 1990 je Skupščina Republike Slovenije sprejela spremembe in dopolnitve tega zakona, ki se uporabljajo od 1. 1. 1991 dalje. Med drugimi spremembami je navedeni 3. člen črtan. S to spremembo bo omogočena razširitev kroga upravičencev.

Zakon o civilnih invalidih vojne omogoča uveljavljanje

pravic samo nevojaškim osebam.

Med ostalimi spremembami naj omenimo še naslednje:

– krog civilnih invalidov vojne je razširjen tudi na osebe s 50 % in 40 % invalidnostjo (prej 60 % do 100 %);

– zvišani so zneski civilnih invalidnin v primerjavi z osebnimi invalidninami vojaških invalidov;

– uvedena je pravica do zdraviliško-klimatskega zdravljenja;

– zahtevo za priznanje svojstva civilnega invalida vojne zaradi psihične poškodbe ali bolezni oziroma njenega poslabšanja je mogoče vložiti do vključno 31. decembra 1992 (prej je bil rok že zaprt);

– okoliščine nastanka telesnih okvar je mogoče dokazovati z vsemi dokaznimi sredstvi, tudi s pričami (prej samo s pismenimi dokazi).

Pozivamo vse tiste, ki do sedaj zaradi prej veljavnega 3. člena niso mogli uveljavljati svojstva civilnega invalida vojne, da vložijo zahtevek pri oddelku za občno upravo svoje občine. V postopku bodo morali navesti dokazila o nastanku okvare (naslove priči, listine itd.), predložiti pa bodo morali tudi vso razpoložljivo medicinsko dokumentacijo o nastanku, zdravljenju okvare in najnovejši specialistični izvid o sedanjem stanju.

Podrobnejša pojasnila boste dobili pri oddelku za občno upravo svoje občine.

Elica Verbič

Nova organiziranost obrtnih združenj

Del udeležencev posveta iz Postojne, Vrhnike, Cerknice, Logatca in Ilirske Bistrice.

Foto: Miha Tršar

Konec prejšnjega tedna so se v Logatcu zbrali člani usklajevalnega odbora notranjskih obrtnih združenj. Pogovarjali so se o novi organiziranosti združenj in o spremembah v zakonodaji.

Združenja naj bi se preosnovala v gospodarske zbornice, Zveza združenj pa v Obrtno zbornico Slovenije. S tem naj bi obrtniška organizacija res zaobsegla tisto temeljno delovno področje, ki ji kot delu zborničnega sistema pripada. Združenja so svoje v prejšnjem sistemu opravila in ob siceršnjem razvoju družbenih gibanj utrdila pomen in veljavo zasebnega sektorja gospodarstva. Zbornica sama pa naj bi zdaj zagotovila po eni strani servis za svoje člane, jih predstavljala in zastopala pred občinsko (republiško) upravo, zaposlenimi delavci v zasebnem sektorju, zanje razvijale informacijski sistem, promocijsko dejavnost, in uveljavljala njihove interese v zakonodajnem in izvršnem delu oblasti. Obrtne zadruge in zasebna podjetja bi v okviru tega sistema imela svoje grupacije.

V osnutkih zborničnih aktov je za zdaj čutili premalo čvrsto povezanost med občinskimi in

republiško zbornico, odprta so še nekatera vitalna vprašanja delovanja. Vse to pa bo treba doreči v dveh mesecih.

Kasneje se je gospod Vlado Puc, predsedujoči, znašel v navzkrižnem ognju vprašanj o davčnem sistemu in pogojih gospodarjenja v obrti. Ker je hkrati predsednik izvršnega sveta logaške občine, republiški poslanec, med vodilnimi v Zvezi obrtnih združenj, pa še kje, spremlja in aktivno posega v reševanje vprašanj na več ravneh in jih pozna z različnih gledišč. Davčni sistem je opredelil za dobrega in sodobnega, stopnje davkov pa so na nekaterih področjih previsoke. Zbor združenega dela republiške skupščine je zahteval, da stopnje ne smejo biti višje od 37%, vendar je bil preglasovan. Ob tem je na posebno vprašanje odgovoril, da se zgodi tudi, da je glasovanje drugačno od pričrpanja delegatov, zaradi tega, ker predlagalci grozijo z odstopom ali umikom celotnega predloga, če se ne sprejmejo posamezne delne rešitve v predlaganih aktih.

Gospod Vlado Puc je zatem govoril o dvoličnosti ljudi. Imeti želimo dobro zdravstvo, široko kulturo, uspešno telesno kulturo, najboljše šolstvo itd. Vse to

stane denar, ki gre v dobršni meri iz proračunov, ki se polnijo z davki. S tem pa se krog zapre, saj kot davkoplačevalci nenehno zahtevamo, da se obremenitve zmanjšajo. Iz tega kroga lahko stopimo le z večjo potrošno močjo, in s tem z večjo možnostjo neposrednega plačevanja storitev in uslug, ki jih nudijo ustvarjalci in izvajalci na omenjenih področjih.

Navzoči so se zedinili v oblikovanju protestne izjave proti nerealno postavljenemu količniku za izračun akontacije davčnih obveznosti samostojnih obrtnikov. Izračunani količnik glede na rast cen je statistično že pravi, ni pa realne možnosti za udejanjenje. Stvari so se v letu dni tako spremenile, da je trinajstkrat povečana osnova iz leta 1989 – taka je po zakonu – pravzaprav le utopija. Nelikvidnost je po obrtnikih še posebej močno udarila, saj so morali nabavljati material v glavnem kupovali z vnaprejšnjim plačilom, na plačilo za svoje usluge in storitve pa so čakali enako dolgo kot podjetja, ali še dlje. Zato ob realnem povečanju prispevkov iz OD grozi zlom tudi temu sektorju gospodarstva. Kaj bo pa še ostalo?

J. G.

DAVKI PO NOVEM

1. februarja je začel veljati novi Zakon o prometnem davku in davek na dohodnine

Nov Zakon o prometnem davku naj bi vzpostavil nov sistem obdavčenja izdelkov in storitev v končni porabi. S tem zakonom naj bi kar najhitreje prešli na zahodnjeevropski sistem obdavčevanja. S tem zakonom so se izenačili vsi gospodarski subjekti, tako družbeni kot zasebni in drugi. Po novem je tudi obdavčen sektor storitev, ki do sedaj v obdavčitev sploh ni bil zajet. Zmanjšal se je tudi ob-

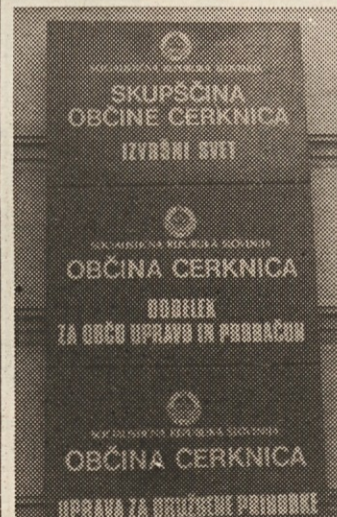
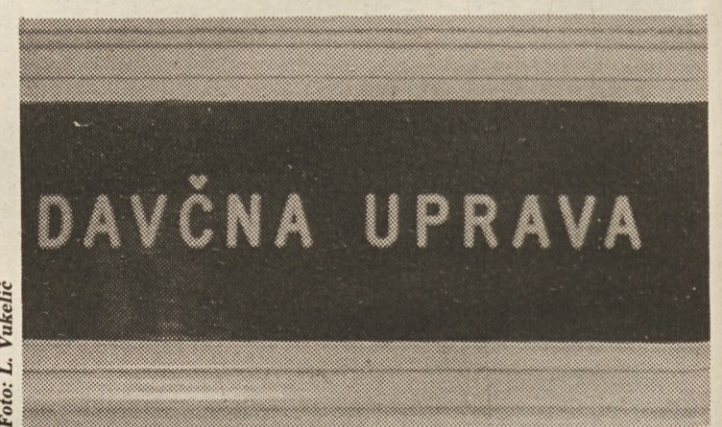

Foto: L. Vukelič

kov, ki do sedaj niso bili obdavčeni, bodo poslej obremenjeni z najnižjo davčno stopnjo, to je 3 odstotke – sem sodijo osnovni kmetijski pridelki, otroška oblačila, obutev ter tisk in publikacije. Zabavna literatura in tisk bosta obdavčena celo 20 odstotno. 3 odstotna davčna stopnja bo veljala tudi za opremo, rabljena potniška vozila, kmetijsko mehanizacijo, zaščitna sredstva in mineralna gnojila. Davčne olajšave je nov zakon prinesel predvsem porabnikom takoiimenovanega luksuznega blaga – zlatega nakita, dragih kamnov, krzna, kozmetike in parfumov – ki je bilo do sedaj obdavčeno s 750 odstotki, po novem pa bo le 50 odstotna obdavčitev. Spremenile so se tudi davčne stopnje za alkoholne in brezalkoholne pijače, njihova obdavčitev je po novem med 30 in 50 odstotki, tako se je davek pri nekaterih alkoholnih pijačah zmanjšal kar za 300 odstotkov.

Z novim zakonom se je zelo poostrihla tudi kazenska politika za utaje davkov. Prvič so uvedene celo zaporne kazni, za de-

janja s posebno škodljivimi posledicami (kot je utaja davka za tuje cigarete). Prodajalci, ki kupcem ne bodo izdali računa za kupljeno blago, ne glede na to ali ga je kupec zahteval ali ne, bodo kaznovani z denarno kaznijo od 4.500,00 din do 45.000,00 dinarjev, pravne osebe (delavne organizacije oziroma podjetja) od 45.000,00 do 450.000,00 dinarjev. Kupec, ki ne bo imel pri sebi takoj ob izhodu iz trgovine računa, bo kaznovan z mandatno kaznijo 250,00 dinarjev.

Nov zakon predvideva tudi kazen za vse tiste osebe – fizične in pravne, ki bodo namesto dizelskega goriva v motornih vozilih uporabljali kurilno olje. Za taka dejanja je predviden zaščitni ukrep odvzema vozila.

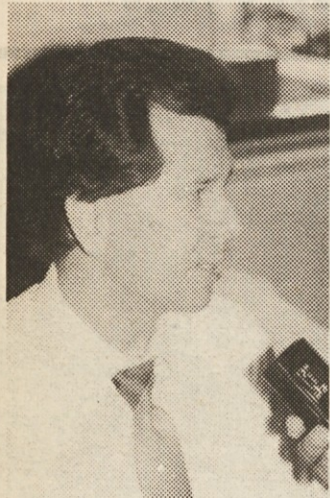
Toliko za danes, nekatere podražitve, ki veljajo od včeraj, so delno tudi posledica višjih prometnih davkov.

V prihodnji številki bomo spregovorili o davkih na dohodnine, ki za marsikoga predstavljajo največjo uganiko.

Karmen Štrancar

Ameriški novinar s slovenskim srcem

Dick Russ - Hlabše

V ZDA predstavlja televizija enega izmed neizogibnih dodatkov »pestrega« življenja Američanov. Znano je namreč, da velika večina Američanov preždi doberšen del svojega življenja pred tem malim tiranom. Prav tako, ali pa ravno zaradi tega, je v Ameriki tudi nešteto televizijskih postaj, med katerimi poteka neizprosna boj za vsakega gledalca. Med njimi je tudi Clevelandska televizijska postaja WJW-TV 8, ali po domače Channel 8. Posadka postaje je zelo raznolika in narodnostno pisana, prav tako kot sam Cleveland.

Dick Russ in njegova sodelavka med vodenjem dnevnika ob 18 uri.

land. In med to množico se skriva tudi Američan slovenskega porekla, dolgoletni novinar in eden najpopularnejših voditeljev poročil in informativnih oddaj Dick Russ-Hlabše.

WJW TV-8 je v bistvu lokalna televizija. Na kakšen način dobivate informacije?

Večino informacij zberejo naši lokalni novinarji. zato si prizadevamo, da bi imeli zaposlene dobre in izkušene novinarje. Način našega dela je takšen, da sami poiščemo primerne novice, jih obdelamo in potem tudi primerno interpretiramo gledalcem. Na ta način zberemo vsaj 50 % naših novic. Novice, ki so nacionalnega pomena, pa dobimo od vseh velikih družb, to sta CNN in CBS. Tu gre v glavnem za videoposnetke. Seveda pa dobivamo novice še po teletipih od vseh pomembnejših agencij, npr. AP, UPI... Na ta način dobivamo tudi vremenske podatke in športne novice iz vse države. Menim pa, da je za lokalno TV postajo najpomembnejše, da ima dobre novinarje, ki znajo pripraviti udarne novice. Le tako lahko pritegnemo gledalce in s tem tudi denar podjetij, ki želijo reklamirati svoje ime. In takšen je naš način dela in ker smo najboljši, smo tudi najuspešnejša TV hiša v Clevelandu.

Dick, kaj pravzaprav pomeni lokalna TV postaja v ZDA? Kolikšno ozemlje »pokrivate«?

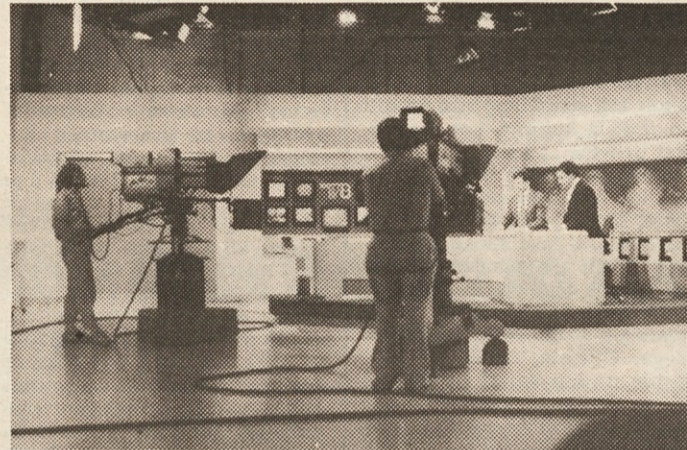
Naša postaja »pokriva« ozemlje, ki sega nekako 200 km okoli Clevelanda, na njem pa prebiva okoli 4 milijone ljudi. Vendar lahko gledajo naše oddaje tudi

Mnogo Američanov, ali skorajda vsi, iščejo svoje korenine in se zanimajo za svojo preteklost. Da ne rečem, da je to zanimanje preraslo običajne okvire in da gre že skorajda za pravo modo. No, v primeru Dicka Russa, gre za resnično radovednost in željo poiskati svoje sorodnike, seveda če jih je še moč najti. Pravih podatkov pravzaprav nima, ve le, da je bil njegov stari oče Anton Hlabše, rojen leta 1872 v Cerknici ali v Borovnici. Zato prosim vse bralce časopisa NOČ, da nam pomagajo pri iskanju njegovih korenin, sorodnikov. Za vse informacije se vam že vnaprej zahvaljujem, pošljete pa jih lahko kar v uredništvo časopisa NOČ.

konkurenca. Naša TV hiša pokriva območje, ki je veliko kot Slovenija in ga poseljuje dvakrat več ljudi. Same novice pa zbiramo z nekoliko manjšega območja.

Zaposlenih imate kar precejšnje število ljudi in ker v Slove-

Večino denarja zberemo z reklamami. Vendar je vsota, ki jo dobimo za enkratno predvajanje reklame lahko zelo različna. Vse je namreč odvisno od gledanosti programa v tistem času. Tako za reklamiranje pri novicah ob 12. uri, zaračunamo 500 dolarjev za

Studio Clevelandske televizijske hiše WJW TV-8

niji novinarji niso ravno v najvišjem plačilnem razredu, me zanima kakšne so plače ameriških novinarjev?

Na naši TV postaji je zaposlenih okoli 150 ljudi. Vendar to vključuje prav vse, od tajnice, kameramanov, urednikov, do nas novinarjev, ki nas je okoli 60. Plače so zelo različne, saj so odvisne od izkušenj, od tega kako dober si in tudi od tvoje priljubljenosti med gledalci. Vendar bi za vse 4 TV hiše v Clevelandu dejal, da se plače gibljejo med 20.000 in 45.000 dolarjev letno. Le nekaj najboljših in teh je v Clevelandu 5 ali 6, zasluži letno več kot 100.000 dolarjev. In pri tem moram povedati, da v Clevelandu popularnih ljudi ne plačujejo najbolje. V nekaterih večjih mestih v ZDA lahko ti zasluži krepko presežejo 500.000 dol.

Ko že govorimo o denarju, kakšni so potem zaslužki same TV postaje?

30 sekund, cena za isto reklamo in isti čas predvajanja ob 18. in 23. uri, ko je gledanost največja, pa je 1300 dolarjev. In če to na koncu leta seštejemo vse skupaj znesne na desetine milijonov dolarjev.

Če želi mlad človek delati na vaši postaji, kakšni so pogoji?

Moje mnenje je in jaz sem najprej novinar in šele potem TV igralec, čeprav moramo znati usklajevati oboje, če želimo biti učinkoviti, da mora biti novinar dobro izobražen, če ne kar najbolje izobražen človek. In to ne glede na to kje dela, ali je to radio, ali TV, je to majhno ali veliko mesto. Menim namreč, da če že posreduješ novice, je to stvar osebne odgovornosti in strokovnosti. In to ne glede na to ali si diplomirani novinar ali ne. Čeprav je velikokrat celo pomembnejši tvoj zunanji videz, ali pa igralske sposobnosti pred

S prijatelji na kosilu

kamero. Mislim, da to ni pravi način in jaz osebno tega nimam rad, ker sem zagovornik čistega novinarstva. Vendar je to kruta realnost našega poklica. In zato se moramo tudi novinarji prilagajati in zato moramo tudi mi znati igrati pred kamerami, če želimo biti popularni. Kar se tiče izobrazbe, le ta ni več pogoj, če želiš nastopati pred kamerami. Včasih je dovolj že to, da znaš dobro nastopati, da znaš prepričati ljudi, da veš o čem govoriš in te ljudje zato vzljubijo. V tem primeru izobrazba ne igra tolikšne vloge. Stvari so se začele spreminjati pred 10 leti in to na zahtevo gledalcev, ki so želeli gledati ljudi, ki jih imajo radi. Vse seveda ni tako hudo, kot si morda mislite, je pa res, da je novinarstvo včasih šele na drugem mestu, na prvem pa način posredovanja novic, pri čemer se morajo ljudje počutiti kar se da udobno.

Kdaj se je začel način sproščenejšega posredovanja novic, namesto tistega resnega, ki še vedno nekako prevladuje v Sloveniji in ki je včasih seveda lahko tudi dober?

Razvoj je bil dolgotrajen. Začel se je pred nekako 25 leti, se pravi sredi 60-tih let. Takrat so namreč ugotovili, da je to uspešnejše od starega načina.

Vendar je ta način v 70-tih letih pripeljal do druge skrajnosti. Dogajalo se je namreč, da ljudje na koncu poročil dosti-

krat niso vedeli, kaj so poslušali. Opazili so le nekaj ljudi, ki so med dnevnikom »čvekali« med seboj. No, v zadnjih desetih letih pa se je vse spet vrnilo v normalne okvire in mislim, da smo sedaj na stopnji, ko dosegamo izredno dobre rezultate.

Bi lahko dejali, da je to tudi najuspešnejši način?

Vsekakor mislim, da je ta naš način najuspešnejši. Vse to namreč potrjujejo tudi vsakoletne ankete gledanosti programa in količine denarja, ki jih dobimo za reklamiranje podjetij. Po vseh teh pokazateljih, ki sem jih naštel, smo pri naši hiši v letošnjem letu uspešnejši kot kdajkoli prej. Oddajamo pa že več kakor 40 let in zadnjih deset let smo najboljša TV hiša v Clevelandu.

Kot sem lahko opazil, delate običajno ves dan. Kdaj torej najdete čas za počitek?

Običajno se začne moj delovni dan ob 9. uri zjutraj. Pripravljati se začnem za novice ob dvanajsti uri, trajajo pol ure. Nato si vzamem pol ure časa za kosilo in zatem se že začne priprave za novice ob 18. uri. Moj delovnik se običajno konča ob 19. uri. Kot ste že sami omenili, prav veliko prostega časa nimam. Vendar si zelo prizadevam, da bi ga našel kar čim več, predvsem zaradi družine, ki mi je najpomembnejša.

Tekst: Igor Jurič
Robert Bogataj
Foto: Aleš Lesjak

PUSTNE PRIREDITVE CERKNICA 91

Cerkniško PUSTNO DRUŠTVO je tudi letos pripravilo bogat kulturno-zabavni program pustnega veseljenja.

Od 3. 2. do 13. 2. 91 bodo PUSTNE PRIREDITVE potekale v športni dvorani, pri osnovni šoli v Cerknici. Dvorana bo odprta vsak dan od 12. do 24. ure.

3. 2. 91 se bo ob 14. uri pričelo PUSTNO BARANTANJE. Vsi tisti, ki se želite pustno opremiti ali pa zamenjati, oziroma prodati svoja pustna oblačila, se oglasite ob 14. uri v športni dvorani. Vabljeni so otroci in odrasli.

V vseh naslednjih dneh bodo vsakodnevne prireditve ob 17. uri nudile mladim radovednejšem ogled pustnih figur, mask, lutk, čarovnic, igrice, videokaset in še kaj!

Vsak dan ob 20. uri bodo prireditve za mladino in odrasle s koncerti in modnimi revijami.

8. 2. 91 bo ob 20. uri v restavraciji M-Nanos BUTALSKA SKUPŠČINA. Vredno bo prisluhniti, kajti šušlja se, da bodo sklepali zelo pomembne sklepe.

9. 2. 91 bo ob 14. uri po ulicah Cerknice krenil KARNEVAL BUTALSKEGA POMDLADKA, ki se bo zaokrožil v prisrčen kulturno-zabavni živ-zav v športni dvorani. Pustno vrvenje bo obogateno s plesi v maskah z lepimi nagradami za najboljšo masko, tako v nedeljo, ponedeljek kot tudi v torek.

13. 2. 91 pa bo žalostni pustov pogreb.

Skratka, v pustne dni se bo v Cerknici dalo veselo zavrteti! Zato vabljeni vsi, ki ste radi dobre volje!

NOVA VAS:

C. Kosmač: TANTADRUJ
Režija: Janez Praprotnik
Izvedba: Učenci OŠ Nova vas
Kje in kdaj: V ponedeljek, 4. 2. ob 18. uri v OŠ Nova vas

STARI TRG:

4. 2. 91 jahalna šola in vožnja s kočijo v grajskem kompleksu zbirno mesto pred gradom Snežnik ob 10. uri

5. 2. 91 - pletarska delavnica Janeza Zgonca

- oblikovanje in risanje ter priprava za kulturni praznik zbirno mesto: dvorana v Starem trgu ob 10. uri

6. 2. 91. Kinologija - pogovori in praktičen prikaz pasje dresure na Pristavi pri gradu Snežnik ob 10. uri

7. 2. 91 Športni dan:

- športno tekmovanje - bolj za šalo kot zares

- sprehod v neznano

- osnove skavtstva

- postavitev scene za proslavo in generalka

- postavitev razstave likovnih del učencev

Zbirno mesto pred dvorano v Starem trgu ob 10. uri.

Društvo za oživljanje starih običajev LOŠKA DOLINA, vabi na slovesnost ob kulturnem dnevu in zaključku počitniškega programa v petek 8. 2. 1991 ob 17.30 v Domu Kulture STARI TRG.

SMUČANJE NA ULAKI - LOŠKA DOLINA

Na Ulaki je SK KOVINOPLASTIKA uredil smučišče. Žičnica je bila zgrajena že lani, letos pa skrbita za sneg dva snežna topova. Smučišče je široko 20m in dolgo 250m. Je edino daleč naokoli; najbližja so v Cerknem in na Krvavcu, prav tako jih ni proti Hrvaški. Smučišče je odprto vsak dan od 14. do 17. ure; v soboto in nedeljo med 9. do 12. ure in 14. do 18. ure. Obiskovalci so predvsem otroci, ob nedeljah tudi starejši; prihajajo pa tudi od drugod. Smučarska karta stane: dopoldne ali popoldne 70 din, celodnevna 120 din. Člani kluba imajo 20 % popusta. Ponudba smučišča: med počitnicami bo organiziran smučarski tečaj, tečejo pa tudi pogovori s ponudnikom, da bi postavili bife. Vabljeni!

Foto: S. Rančov

BORZA DELA

ŠTEVILO NEZAPOSLENIH: 332

Razpi prostih del in nalog: OSNOVNA ŠOLA »IVAN CANKAR« VRHNICA, Lošca 1, razpisuje prosto delovno mesto za UČITELJA RAZREDNEGA POUKA.

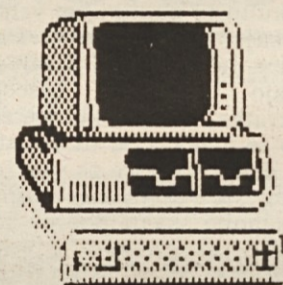
Dan razpisa: 25. 1. 91

Rok prijave: 8 dni

VZGOJNO VARSTVENA ORGANIZACIJA Vrhnica, Tržaška cesta, razpisuje prosto delovno mesto POMOŽNEGA DELAVCA v kuhinji.

Dan razpisa: 28. 1. 91

Rok prijave: 8 dni.

RAM d.o.o.

Prodaja in servisiranje pisarniške in računalniške opreme
Pionirska 7, Vrhnika,
tel.: (061) 752-604

Prodajamo:

- pisalne stroje
  - električne pisalne stroje
  - elektronske pisalne stroje
  - register blagajne
  - namizne računske stroje (stare za novo 10-15% popusta)
  - računalnike AT, katere lahko sestavimo po želji strank
  - tiskalnike
- Za vse stroje imamo servis.

Nudimo vam tudi:

- diskete
- računalniški papir
- papirnate trakove za blagajne
- barvne trakove in kasete za vse vrste omenjenih strojev

Lahko si brezplačno ogledate računalniške programe za vodenje poslovnih knjig:

- malih podjetij
- obrtnikov
- trgovin

Organiziramo računalniško izobraževanje:

- SPLOŠNI SEZNANJEVALNI TEČAJ - tečaj o možnostih, ki jih prinaša računalnik
- WORDSTAR - izobraževanje za delo z urejevalnikom besedil
- LOTUS 1-2-3 - izobraževanje za delo z računskimi tabelami

ZA VSO PONUDBO IN INFORMACIJE SAMO VAM NA VOLJO OD 7.-15. ure.

S'min bil je živ

Foto: L. Vukelič

nekdanj...
Tokrat je nastala tudi tale
pesmica:

*Bug daj s'ričo!
k'ravo r'dičo,
tjele bejlu,
de b'mačko snejlu!*

Najznamenitejši semenj na nekdanjem Kranjskem je bil na Blokah ob prazniku sv. Mihaela (arhangel, ki je znan po tem, da »vaga duše«, ima svoj dan 29. sept.), trajal pa je kar dva dni. Poleg tega so bili pri nas znani še naslednji predvojni sejmi: na Rakeku, v Cerknici, Grahovem, Žerovnici, Nadlesku in Ložu – torej skoraj v vsaki drugi vasi. Poleg živine (konj, krav, bikov, volov, prašičev...) so prodajali še raznovrstno blago: kovači (Drobnič iz Grahovega, Ošaben iz Martinjaka) sekire, motike capine itd., čevljarji obutev (Kalan iz Ljubljane, čevljar iz Zil-rov), kramarji (Lubše iz Lj., kramar z Blok) blago za obleke in druge reči, lektarji (lid'c), kmet

s Knježje Njive pa je v Nadlesk prinesel prodat celo petelina. Če ga je prodal, pa ne vem.

Tudi v sejme je država po vojni takoj posegla, saj se je trgovina odvijala brez državnega posrednika – zadrug, in jih skoraj vse ukinila. Uvedla je »dogon živine«, ki pa jim ni bil niti malo podoben.

Semenj v Iga vasi, prvi je bil lansko jesen, je vsako drugo in četrto soboto v mesecu. Pobudo zanj je dala Občina, Kmetijska zadruga pa je, kot je povedal I. Obreza, pripravila sejmšče (ograj, priveze, vodo, rampo, plačuje veterinarja, ki pregleda vsako žival...), spomladi pa bo uredila še prostor, ki bo namenjen prodaji kmetijskega orodja. Sejem nima predvojnega tradicije – takoj po vojni so bile na današnjem sejmšču (poleg zadruge) razstave sivorjave plemenske živine.

Kako zgleda takle živinski semj v letu '91? Na sejmšču se zbere okrog sto možakarjev (ba-

rantanje je moški posel), nekaj konj, kakšna krava, bicek, veliko prašičev, včasih pride tudi Ribničan s suho robo, tovarnjak s koruzo... na žaru se peče meso – kjer pa je jedača, je tudi pijača. Prejšno soboto pa so bili samo ljudje in šekasta (indijanska) kobila, ki je bila seveda v središču pozornosti. Prašičev ni bilo – širile so se govore, da Hrvatje niso pustili čez mejo tovarnjaka iz Srbije.

Bistvo sejma je v tem, da ljudje pridejo z vseh strani in se med seboj pomenijo. Na sejmšču bi morala nujno stati tabla – nanjo bi vsak napisal, kaj proda in kaj kupi. Pogreša pa se tudi gostilne, kjer bi prodajalec, mešeter in kupec sede zalili kupčijo (likof); ali pa bi se samo pogovarjali o starih časih.

Semenj je odraz poveljne kmetijske politike, ki je kmeta in njegovo delo popolnoma razvrednotila (za 500 kg težkega bika, ki ga redi dve leti, dobi 11.000 din). Smešno bi bilo, če ne bi bilo resnično, da gospodar sploh ni prisoten pri vaganju živine, temveč dobi po štirinajstih dneh denar in listek, na katerem piše, koliko je tehtala. Ta odnos torej temelji na popolnem kmetovem zaupanju. Zakaj ne bi bilo obratno? Kmet bi živinčetehtal in zadrugi oddal listek, na katerem bi bila napisana teža. Najbrž bi bilo vse zelo pošteno.

Ljudje so prepričani, da dokler bo zadruga imela monopol nad kupčijo, ne bo pravega sejma. Živinski semj v Iga vasi zrcali tipičnost današnjega dogajanja: težko je oživiti nekaj, kar smo že imeli, pa smo zapravili.

Marija Hribar

Pretep se je končal brez tragičnih posledic

Kot se za pravo notranjsko veselico spodobi, se je tudi večer pri Slamarju končal zgodaj zjutraj. Skoraj s pretepom. Krivec je seveda znan. Potoki dobrega vina, po katerem gostilna slovi, so naredili svoje. Neposredni povod pa je bil stari hribovski možakar, ki je cel večer s kozarcem rdečega v roki sedel za mizo in ne da bi trenil opazoval goste se goste. Podlo je izkoristil vinsko stanje nekaterih prisotnih in jih prav nesramno izzival. Kljub grožnjam, ki so ga z več strani opozarjale, da se večer zanj ne bo končal dobro, je vztrajal na svojem mestu in pri

svojem motečem početju. Vzdušje v predsobi, kjer je možak posedal, se je s spitimi vinskimi procenti nevarno dvigalo in končno se je zgodilo neizbežno. Možakar je podstavil nogo mlajšemu, a dobro razvitemu obiskovalcu. Ta mu ni ostal dolžan. V ravsu, ki je nastal, je mladenič zadal nekaj odločujočih udarcev. Med drugim je izzivalcu zlomil roko in prst. Zaradi dolgih gat ostalih poškodb ni bilo videti.

Kleni hribovec je nemočen obležal na podu in šele pomoč njegove neutolažljive mame, gospe Braniselj, je pomagala mo-

žaku na noge. Da so poškodbe hude, so nazorno kazali ostanki gipsa na tleh in odrgrine na starčevih rokah. Vendar gre za upati v sposobnost znane kirurške Braniseljeve, ki je tvorec omenjenega udeleženca konflikta. Njene skoraj čudežne roke bodo verjetno uspele popraviti škodo, ki jo je utrpel stari, dobročudni Bločan, ki je v veselje obiskovalcev posedal dneve in dneve v predverju gostilne Slamar. Gipsa, ki mu je življenje vdihnilo umetniško iskanje, pa je za popravilo dovolj.

Tekst in sliki:
Peter Žnidaršič

moža. In gostilne.

Kljub temu, da sta Boris Kralj in gostilna Slamar zelo poznana, sta prisotne zopet presenetila z notranjsko trmo. Prvemu je prirojena, drugi pa si jo je v de-

setih letih »službovanja« na Blokah pridobil v precejšnji meri. Prava pravcata trma in upornost sta namreč potrebni, če hoče nekdo premaknit najmanjši kamenček v notranjskem kulturnem življenju, kjer že dolgo vlada otopenost. Če to ne uspe uradnim občinskim ustanovam, pristojnim in plačanim

za to področje, pa v veselje tistih, ki si žele oživiti kulturno dejavnost v občini, sporočimo, da je še vedno nekaj posameznikov, ki so pripravljeni ponuditi občinstvu umetniško besedo in kapljico vina.

Tekst in sliki:
Peter Žnidaršič

Umetniška beseda in kapljica vina

Kaj imata skupnega poezija in dobra hrana? Vprašajte pesnike, ki radi jedo. Če pa ne poznate nobenega in si želite zvedeti odgovor na zastavljeno vprašanje, ste zamudili enkratno prilož-

nost. V petek, 25. januarja se je ob deseti obletnici prenove v gostilni Slamar po zaslugi lastnikov Slavka in Marije združilo na videz nezdržljivo. Na skoraj gala večeru se je ob domačem

vinu, hrani in besedi zbralo precejšnje število gostov. Igralec notranjskega rodu in duše, Boris Kralj, je ob pomoči brata Marjana predstavil svojo pesniško zbirko. Lastnica gostilne Slamar pa je na veselje vseh gostov predstavila daleč na okoli znane kulinarne sposobnosti svojega

Jezero je zopet oživelo

Končno je tudi Cerknjsko jezero prekril dovolj debel led. Nestrpni drsalci so se trumoma zapodili na gladko površino jezera in kljub temu, da ponekod

mladim teletom, ki se postavljajo na noge, začetniki ne obupajo.

Seveda smo Slovenci taki, da radi združimo prijetno s še bolj

led le ni dovolj debel za varno drsanje, mlajši in starejši švigajo mimo opazujočih nesrečnikov brez drsalck. Poleg že na daleč opaznih mojstrov v tem ledenem športu se ob sončnih konicah tedna gnetejo začetniki, ki bolj ali manj pogumno poskušajo obdržati ravnotežje. Pri tem najbolj trpijo zadnji deli telesa, saj jih sila težnosti vztrajno vleče navzdol. Po gibih podobni

prijetnim. In ker nam pijača ne pomeni samo okrepčilo, temveč nujno potrebno pogonsko gorivo, posebno če vsebuje nekaj gradov alkohola, je iznajdljivi gostilničar postavil mize, namenjene vsem obiskovalcem, kar na ledeno ploskev na jezeru. Žejni drsalci so tu, zaslužek z njimi ni zanemarljiv, varnost pa...

Tekst in sliki:
Peter Žnidaršič

ŠTRAJK V TTN

Direktorjev mercedes

Cerknčanom nekdanje Avtomontaže, današnje Tovarne transportnih naprav ni treba posebej predstavljati. Je ena redkih cerknjskih tovarn, ki domačinom nudi delo in zaslužek. Vsaj v začetku je bilo tako. Zadnja leta je zmeraj bolj lezla med tiste, ki izgubljajo trdnost, delavcem pijejo moč in kradejo čas, v resnici pa (razen redkih privilegiranih) delavec s svojim rednim, poštenim, osemurnim delom ne dobi plače, s katero bi lahko preživel.

Pri tej ugotovitvi se lahko malce ustavimo in na hitro ponovimo nekaj marksistično obarvanih načel dela. Brez preplaha, to so samo tista, ki jih je povzel ves industrijsko razviti zahod. Namreč: od delavca lahko delodajalec zahteva optimalno produktivnost samo in edinole v primeru, če bo delavec za svoje delo dobil temu ustrezno plačilo. To pa, da ne bomo teoretizirali, na kratko pomeni: delavec mora s svojim rednim delom zaslužiti toliko, da pokrije osnovne življenjske stroške sebe in svoje ožje družine. Torej: samo s svojo plačo mora biti zmožen kupovati hrano, obleko, obutev za družino, vzdrževati hišo ali plačevati najemninno in stroške za stanovanje, oditi s celo družino na normalen dopust. Brez luksuza,

seveda, vendar tudi brez odtrgovanja od ust. Poleg tega mora del njegove plače zadostovati tudi za to, da ustreže tudi potrebam, ki jih psihologi uvrščajo med »višje«: to je potreba po duhovnem razvoju, uživanju kulturnih dobrin itd. Delavec, ki je imel decembra v TTN torej 2.000 plače, bi si poleg vseh izdatkov moral po zahodnih principih plačila po delu kupiti še kakšno knjigo, gramofonsko ploščo in vsaj dvakrat v mesecu oditi v gledališče. Recimo.

Ha-ha; slišim, kako se režite; zakaj bi pa France hodil v gledališče; saj gre v petek in soboto v oštarijo, pa jih ene par zvrne, pa je dober... Seveda, saj mu kaj drugega pri vsej mizeriji ne preostane. Kajti France, ob katerem v TTN deset minut stoji normiranec in gleda, koliko je zvaril, potem pa vzame kalkulator in izračuna, koliko je osem ur deljeno z deset minut, kar je – enako – norma, po teh osmih urah švasanja nima na dvorišču mercedesa 200 E za 80.000 DEM, s katerim bi švignil v bližnjo savno, se malo pomasiral, se napapal kakšnega lista po mlinaričino, za pol urce pokinkal, nemara še malo pojoggiraj, potem pa smuknil v smoking in metuljčka, pa se malce razgledal po večernem kulturnodružabnem življenju Ljubljane, Za-

greba ali pa Trsta.

Gospod Viktor Pakiž, ki je do ponedeljka, 28. januarja, krojil usodo TTN, kakor se mu je zljubilo, in tovarno pripeljal na rob stečaja, vse te višje potrebe še kako dobro pozna. In zato je tudi prodal šest let star Opel Omega za 14.000 DEM in si za službene potrebe privoščil nov model Mercedesa, 200 E, za borih 80.000 DEM. Čeprav je čas denar in je Pakiž največ prihranil, če se je hitro pripeljal s kraja na kraj, njegovi delavci tega niso hoteli razumeti in so v ponedeljek organizirali štrajk. Na zboru delavcev so zahtevali odstop direktorja in mu postavili ultimat, da tistega dne do 14. ure zapusti tovarno. Ker gospod Pakiž ve, da je nepogrešljiv, je v tovarni vztrajal tudi še ob 14. urah zapusti tovarno. Ker gospod Pakiž ve, da je nepogrešljiv, je v tovarni vztrajal tudi še ob 14. urah zapusti tovarno. Ker gospod Pakiž ve, da je nepogrešljiv, je v tovarni vztrajal tudi še ob 14. urah zapusti tovarno. Ker gospod Pakiž ve, da je nepogrešljiv, je v tovarni vztrajal tudi še ob 14. urah zapusti tovarno.

rektor bled pešalil proti Rakeku.

Nauk: še tako ukročen lev včasih raztrga kakšnega krotilca; še tako ponižan delavec včasih zlomi bič.

Novi v.d. Janez Kovačič je podedoval vse tisto, kar mu je pustil predhodnik. In ima zdaj vse možnosti, da začne čisto na novo, čisto po svoje, čisto drugače. Toda obveščanju tudi on ni kdovekako naklonjen: ob zaključku redakcije Dela plus je telefoniral uredniku in mu poskušal dopovedati, da bi objava članka o TTN škodila firmi...

Tekst: Danica Petrovič
Slika: Ljubo Vukelič

Krajevna skupnost po Murphyju

Med občino in občanom, med gospodarstvom in negospodarstvom, med državo (beri oblastjo in državljanom). Sistemska tvorba, ki je produkt realističnega razmišljanja sedemdesetih let. Čeprav je preteklo že celih dvajset let, krajevna skupnost ni bila nikoli zakonsko določena, finansijsko obsojena na prosjačenje in iz tega sledi, da je bolj životarla kot živelja. Če je hotela funkcionirati, se je z njo moral ukvarjati sleherni krajan na takšen ali drugačen način, pa recimo temu – POTRATA ČASA. Pojdimo naprej. Vsako uspešno izpeljano akcijo je bilo tako potrebno obesiti na veliki zvon. Stavek, ki je bil v takšni obliki nemalokrat zapisan v sredstvih javnega obveščanja, se je glasil: DEL SREDSTEV NAJ BI (SO) PRISPEVALI KRAJEVNA SKUPNOST, DEL OBČINA (BERI bivši SIS-i), DEL DELOVNE ORGANIZACIJE, DEL PA KRAJANI SAMI. Pustimo pri miru še prostovoljno delo krajanov. Krajevna skupnost je bila tem bolj uspešna, čim več virov financiranja si je zagotovila. V prej povedanem imamo opraviti kar s štirimi viri financiranja, kar pa je samo navidezno. V resnici

je vir financiranja samo eden – GOSPODARSTVO. Povedano nekoliko drugače: družba bolj ko ni znala, bolj ni hotela napraviti pravilne in pravične razdelitve družbenega proizvoda. Oglejmo si tudi SAMOPRISPEVEK. Dejstvo je, da je samoprispevek prešel vse mogoče faze davčnih in drugih dajatev. Torej je nek ustvarjen višek vrednosti – do katerega je najtežje priti – tudi v kapitalizmu. Kaj sedaj. V našem primeru bomo naredili dve neumnosti. Samoprispevek (beri višek vrednosti) bomo usmerili v t.j. neproduktivno sfero (ceste, kanalizacijo, itd.) in ga poslali nazaj skozi vse faze obremenitev in obdavčitev. Zgodba se je ponavljala celih dvajset let. Krajanji so bili tako zaposleni tudi izven svojega 42-urnega tednika in to v prepričanju, da je tako EDINO PRAV. S tem je bila tudi oblast zadovoljna. Oglejmo si čisto na kratko UREJANJE PROSTORA. Niti na območju republike niti na območju marsikatero občine ni prišlo do kakšnih kvalitetnih IZBOLJŠAV. Še vedno imamo v obeh primerih opraviti z razvitimi in nerazvitimi območji. To pomeni, da v tej preljubi Sloveniji ne znamo

gospodariti niti s tem malo prostora, ki nam je na voljo. Če k vsemu temu dodamo še EKOLOŠKI vidik, potem smo z obstoječim stanjem lahko zadovoljni. Da ni še slabše kot bi lahko bilo. Lahko rečemo, da kar je hitro, poceni in potrebno, ni nujno, da je kvalitetno in dolgoročno. Za konec samo v razmislek. Prav gotovo so se na območju Slovenije s samoprispevkami v dvajsetih letih zbrala ogromna finančna sredstva. Porabljeni so bila več ali manj za t.i. komunalno infrastrukturo. Sprašujem se, ali je bilo to res tako nujno potrebno? Namesto da imamo danes na tisoče nezaposlenih, bi z denarjem, če bi ga pravilno vlagali, imeli nove visoko produktivne enote, ki bi prav gotovo dosegale takšen družbeni proizvod, s katerim bi z lahkoto v veliko krajšem času in verjetno tudi kvalitetneje zgradili vse tisto, za kar smo v dvajsetih letih porabili preveč ENERGIJE, ČASA IN DENARJA.

Torej veliko bolje bi bilo, če bi se namesto z IRACIONALNIMI OBLIKAMI ukvarjali s PRODUKTIVNIMI IN SISTEMSKIMI VSEBINAMI.

Viljem Grlj

ZGODBA IZ ...JABLANICE

Ostanki starega jablaniškega gradu

Jablančani so ponosni ljudje, ki veliko dajo na tradicijo in vaško zgodovino. Vsak bi vam vedel povedati nekaj zgodb o zgodovini starega jablaniškega gradu ali cerkvice svete Marije Snežne. Nekdaj, pod Italijani, je bila Jablanica upravno središče, sedaj pa je le vasica v občini Ilirska Bistrica. Zanimiva je zgodba o gradnji nove kapelice v vasi.

Jablančani so nekoč imeli svojo cerkev, katera je zaradi raznih birokratskih zapletov v bližnji preteklosti popolnoma propadla. Cerkev Marije Snežne, kot se je imenovala, se nahaja v bližini »starega gradu«, ki datira iz 15. stoletja. Cerkev je nekoliko mlajša (okrog l. 1600). Verjetno jo je postavil lastnik starega gradu, vitez Defini. Za svoje verske obrede so jo uporabljali tudi vaščani Jablanice. L. 1956 je bila v potresu poškodovana, verski obredi pa so se v njej opravljeni do 1963, ko se je zrušil del strehe.

Cerkev, ali vsaj kapelica, v vasi mora biti, kajti to je del tradicije, ki je v teh krajih močno prisotna. Zvoniti mora, pravijo. Le kakšen je shod (verski krajevni praznik) brez maše in zvona? Odločili so se, da po vasi zberejo sredstva za popravilo strehe. Ko so sredstva zbrali, so Zavodu za spomeniško varstvo napisali prošnjo za dovoljenje za popravilo strehe. No, tu pa se je začel socializem, družba, ki je zaradi svoje ideološke praznine zablodila v slepo ulico. Závod za spomeniško varstvo jim je poslal odgovor, da dovoljenja za popravilo strehe ne morejo dobiti, ker se cerkev lahko renovira samo v celoti, ne pa samo streha. Denarja za to pa Zavod nima in ne bo dovolil delne obnove! Jablančani so vztrajni ljudje in ne popustijo zlahka. Za pomoč so poprosili Cerkev, vendar ta ni imela sred-

stev niti moči ki jo ima sedaj in ni mogla pomagati.

Med tem časom je cerkvi streha popolnoma razpadla, iz nctranjosti je bilo pokradeno vse (svečniki, kelih, slike, križ), kar se je dalo odnesti. Ljudje so sprevideli, da jim ne bo pomagal nihče, če si ne bodo sami. Da bi rešili vsaj zvon, so se odločili za gradnjo kapelice spodaj, v vasi. Načrt zanjo jim je naredil arhitekt Loen Belušič, sredstva so prispevali Jablančani doma in v tujini. »Več kot leto dni sem potreboval na občini za ureditev potrebnih dokumentov«, se spominja Dario Štefančič.

nici, je dejal, da ne bo maševal, ker ni stavbišče (zemljišče pod kapelico) predpisano Cerkvi ter da kapelica nima uporabnosti-nega dovoljenja za opravljanje verskih obredov. Mi smo bili zelo odločni: Maša bo, pa čeprav gremo »po popa v Dobojo«. Kasneje je bilo tudi to urejeno, nam pripoveduje Dario in pristavi, da so mu na občinskem Oddelku za notranje zadeve dejali, da po »novem« tega dovoljenja ne potrebujejo. Sedaj je vse urejeno, stavba kapelice in njeno vzdrževanje je v rokah vaščanov, Cerkev pa se je tudi pomirila s tem, da ni dobila »vofera«.

Nova kapelica v Jablanici

»Kapelica je bila zgrajena udarniško, v dveh mesecih. Največ si je prizadeval za izgraditev kapelice Egon Smrdelj, brez njega bi še vedno menciali. V kapelico je vgrajenih tudi nekaj elementov iz stare cerkve npr. zvon, kropilnica. Otvoritev je bila za shod, avgusta 87. Tedaj so se spet začele težave in sicer s Cerkvijo. Sporen je bil »vofer« (zahvalna daritev Cerkvi), ker smo vsa sredstva, ki smo jih dobili, uporabili za plačilo materiala. Jablaniške žene in dekleta so za otvoritev pripravile celo 23 vrst različnega peciva, za boglonaj pa smo dobili očitke, da smo ves denar porabili za požrtjio.

Ko je bil gospod Bogdan Berce, župnik v Ilirski Bistrici, v Jabla-

Gospod Bogdan Berce, župnik v Ilirski Bistrici, pravi: »Zapletov s kapelico v Jablanici je bilo kar precej. Zavod za spomeniško varstvo jim ni odobril popravila stare cerkve. Cerkev tu ni mogla pomagati, kajti sami veste kako je bivša oblast gledala na Cerkev in verujoče. Nesoglasja so bila z »vofrom«. Navada je, da se zbrana sredstva darujejo Cerkvi. Povsod je tako, le v Jablanici ne. No, sedaj so se odnosi uredili in ni nikakršnih konfliktov več.«

Čas teče, vsaka stran gre svojo pot. Jablančani niso izgubili zaupanja v vero, zvon se še vedno oglašja, grenak in trpek spomin pa ostaja, ruševine tudi.

Tekst: MS
Foto: MG

Cerkev Marije Snežne

Jazz rock raport

Primož, Lolita, v akciji, MKNŽ, 26. 1.

morali biti boljši glasbeniki, pa tudi obveznosti imamo doma, ne ukvarjamo se samo z glasbo.

Mirsad, bobni: Kakšno zvrst glasbe igramo? Ne vem, vsak od nas ima svojo razlago tega, svojo vizijo. Trudimo se igrati jazz. Ne poznamo sicer točne definicije jazza. Iščemo jo, raziskujemo.

Primož, saks: Naša glasba izraža naša čustva, način komunikacije z ljudmi, občinstvom. Želimo nekaj povedati ljudem na svoj način.

Tekst: MS
Foto: MG

Kaj bo z bazenom?

V torek, 22. 01., je bila v dvorani Doma upokojencev v Ilirski Bistrici predstavitev projekta izgradnje teniških igrišč. Investitorji so zasebniki, ki so pripravljani vlagati, kajti mnenja so, da tenis kot masovni šport k nam šele prihaja. Potreba po takšnih igriščih v Ilirski Bistrici obstaja, zanimanje je vedno večje, tudi med osnovnošolsko mladino. Projekt je predstavil arhitekt Leon Belušič. V žgoči debati po predstavitvi se je govorilo predvsem o lokaciji. Teni-

ško igrišče naj bi zgradili v bazenu, v parku Nade Žagar. V Ilirski Bistrici imamo to »srečo«, da je odprt olimpijski bazen, ki počasi a vztrajno propada. Vode in njem ni že več kot desetletje. Mnenja so se kresala prav o tem bazenu. Za nekatere je bazen javna bistriška sramota in ga je potrebno čimprej zasuti in narediti nekaj novega npr. prav teniška igrišča. Temu je ostro nasprotoval iniciativni odbor Mladinskega sveta Ilirske Bistrice. Ne strinjajo se s tem, da bi se bazen zasulo, kajti v Bistrici je bilo v zadnjih desetletjih preveč zgrešenih investicij. Teniška igrišča se da narediti tudi kje drugje, v Bistrici je zadosti prostora, ne pa ravno v bazenu. Predlagajo alternativno rešitev – izgradnjo zabavišnega parka za otroke z urejeno rolkarsko stezo, gugalnicami ter odrom za raznovrstne poletne prireditve.

Zadnje besedo bo imela občinska skupščina in za sedaj ostaja vprašanje lokacije za teniška igrišča odprto.

Tekst: MS
Foto: MG

Teško je skakati v prazen bazen

Igralci Transporta nabirajo moči

Po dvomesečnem odmoru so nogometaši Transporta iz Ilirske Bistrice pričeli s treningom za prihajajočo sezono tekmovalja v MNZ ligi Koper. Na prvem treningu v telovadnici nove osnovne šole se je trenerjema Vasi Novaku in Stojanu Šestincu oglasilo petnajst igralcev iz seniorske ekipe. Prvi trening (na sliki) je minil v lahkotnem raz-

gibanju misle ter delovnem dogovoru za prihajajoče priprave in tekmovalje v ligi Medobčinske Zveze Koper. Priprave v dvorani bodo trajale vse do sredine februarja, nato pa bodo igralci in trenerja s pomočjo samofinanciranja poiskali udobno mesto za treniranje na morju.

Tekst in foto: Petar Nikolić

Logaški kino ali saj ni res, pa je!

Možni odgovori na vprašanje, zakaj logaški kino ne deluje, bi lahko bili: finančne težave, neprimernost prostora, zelo majhno število gledalcev, notranji nesporazumi. In ravno slednji je glavni razlog, da od začetka januarja v Logatcu ni več filmskih predstav.

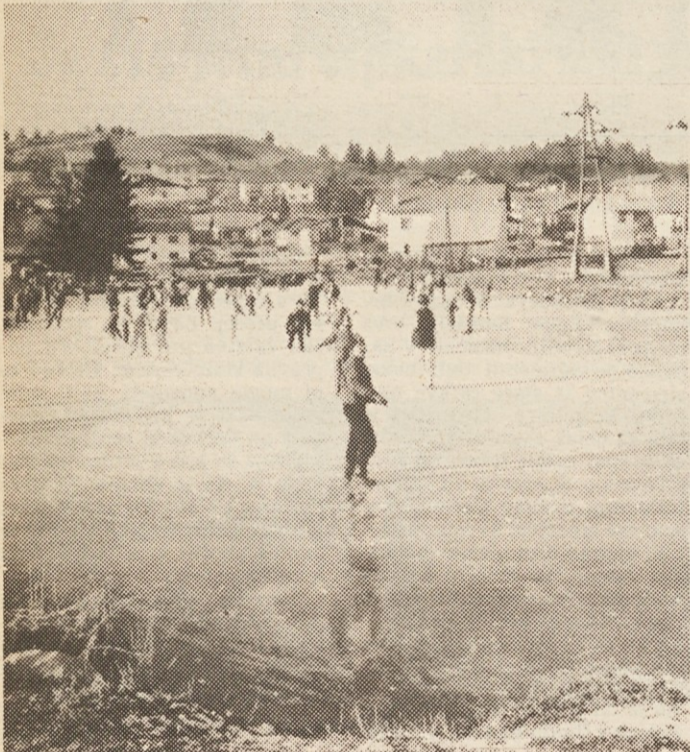
Kronološko se je stvar odvijala takole: poleti 1990 je Primož Sark predal vodenje kina Marijanu Koširju, vodji kino-sekcije ZKO Vrhnik. Distributer cene za film, ki je bil predvajan v Logatcu in na Vrhniku, ni dvignil in predvajanje filmov se je tako zelo pocenilo. Kljub majhnemu številu obiskovalcev so bili v kinu vsak teden predvajani trije filmi.

Novemu vodji je bilo že takoj v začetku jasno, da so med delavci v kinu določene napetosti, za katere pa je upal, da se bodo zgladile. Vendar so bile ravno te vzrok, da je logaški kino začasnó zaprt. Ni namreč osebe, ki bi skrbelo za to, da je dvorana odprta in da so prižgane luči. Čigavo delo je to? Operater v logaškem kinu je zahteval od hišnika, da skrbi za to, pa je pred leti, ko je prevzel delo hišnika, jasno povedal, da noče imeti

s kinom nobenega opravka. In zakaj bi tudi ostajal sobotne in nedeljske večere doma, če to ni njegovo delo, pravi Marijan Košir in dodaja, da v Logatcu sporna opravila na Vrhniku opravlja operater. Decembra se je začel obisk v kinu – verjetno pa so tudi bitke za platnom dosegle najbolj absurdo točko. V kinu ni bilo nikogar, ki bi odklenil dovranó. »Potem sem pa jaz rekel, da se tako ne grem več. Sporočil sem Marjanu Geoheliju, da prekinjam z delom, dokler se ne skliče sestanek, na katerem bomo povabljeni predstavniki ZKO Logatec, hišnik Narodnega doma, operater Jerreb in jaz. Za vmesni čas pa sem predlagal, da hodim ob petkih v Logatec s svojo vrhniško ekipo,« pojasnjuje Marijan Košir.

Samo vsteti se je torej treba, položiti karte na mizo in se pogovoriti. Očitno pa je to zelo težko, saj nič ne kaže, da bi se nocoj že lahko odpeljali na predstavó v Narodni dim.

Ingrid Kovač-Brus

Končno počitnice! Avstrija me ne zanima, za Švico sem »prekratek«; kar na logaško Lokev jo mahnem, pa bo. (Foto: S. Rančov)

LOTO V LOGATCU JE RES LOTERIJA

Kdor je hotel prejšnji teden vplačati loto ali kupiti katero od mnogih možnosti za hitro pot do bogastva, je ostal praznih rok. Brez obvestila so v igralce zijala zaprta vrata logaškega lota. Dobro obveščeni viri navajajo, da Loterija Slovenije ni hotela plačevati najemnine. Pozabila pa je tudi na igralce in kulturo, saj

končno živi prav od njihovega denarja. Lahko bi jim torej namenila vsaj obvestilo, če že ne česa drugega.

Svoji strasti lahko logaški iskalci sreče zadostijo najbliže na Vrhniku. Dobro, da je samo loto.

J. K.

Ni več »sreče« za temi vrati in oknom

Foto: S. Rančov

Urška Fečur in Vesna Dolenc smučarski reprezentantki

O vrsti uspehov logaških smučarjev tekačev smo že pisali. Saj se vrstijo druga za drugim. Zadnje tekmovanje na Pokljuki pa je postreglo s prijetnim presenečenjem. Urška Fečur se je zaradi izjemnih rezultatov v državni članski reprezentanci pridružila še Vesni Dolenc.

Postrežimo najprej s podatki o članskem in juniorskem državnem prvenstvu na Pokljuki v kategorijah, kjer so sodelovali in, seveda, uspeli Logatčani. Na 10 km v klasični tehniki za članice je bila Vesna Dolenc tretja in Urška Fečur šesta. Na 5 km v prosti tehniki za članice je bila Urška Fečur tretja in Vesna Dolenc šesta. Na 5 km v prosti tehniki za juniorke je bila Urška Fečur tretja, Mateja Ambrožič četrta in Vesna Dolenc peta. Največji uspeh pa so dosegla dekleta v štafeti 3 x 5 km v prosti tehniki, kjer je bila logaška ekipa (Ambrožič, Dolenc, Fečur) prva v minuti in 28 sekund naskoka pred favoriziranimi tekmovalkami Triglava. Res, izjemen uspeh! Po starosti pa nobena logaška smučarka še članica ni!

Ker se tekmovanja še kar vrste in deklet še nekaj časa ne bo domov, smo jih poklicali v Kranjsko Goro, kjer trenirajo za naslednje prizkušnje.

NOČ! Urška, povej, ali si pričakovala take rezultate?

Urška Fačur: Za ekipo niti ne, zase sem pričakovala boljše, vendar sem pred kratkim zbolela, trening pa seveda naredi svoje.

NOČ: Uspeh v štafeti je bil odličan, mar ne?

Urška Fečur: Da, s štafeto smo pa res zadovoljni. To je velika vzpodbuda za vse nas.

NOČ: Urška, hvala za odgovore in veliko uspehov še naprej. Zdaj pa še nekaj besed z Vesno Dolenc. Kako si kaj doživela tekmovanje na Pokljuki?

Vesna Dolenc: Takega rezultata res nisem pričakovala. Sem pa res v dobri formi zdaj. Pa sem vseeno mislila, da se bom uvrstila na kako 6. mesto. Zelo mi je

Zmagovalna logaška trojica (Foto: A. Dolenc)

bila všeč proga na 10 km in med tekmo sem dobila dober občutek.

NOČ: Kako ste se kaj dogovorili pred štafetnim tekmo?

Vesna Dolenc: Vsi hočejo vedno zmagati, tudi me smo si to želele. Veliko pomeni, da smo dobre prijateljice. To je pomagalo.

NOČ: Hodiš v drugi letnik gimnazije. Kako gledajo nate tam?

Vesna Dolenc: Kljub mnogim tekmanem ne manjkam veliko v šoli. Uspeh je vredno, razredničarka pa me tudi vzpodbuja, odlično se razumeva, oziroma ima veliko razumevanja za moje smučanje. Pa tudi domači.

Na kratko smo se pogovorili po telefonu tudi s trenerjem Pavletom Dornikom.

NOČ: Ste pričakovali tak uspeh?

Pavle Dornik: Pravzaprav sem, saj vem, kaj dekleta zmorejo. So v formi. Vendar je uspeh Vesne Dolenc 2. mesto na 10 km med juniorkami tako nekako, kot bi se »Marija prikazala«. Seveda pa je res, če pri tehki nisi ustrezno pripravljen, se ti »Marija ne more prikazati«. Pričakoval sem edino, da bi Urška lahko posegla po medalji. Ko trezno premislimo, smo fantastično pripravljeni in uspeh je moral priti.

NOČ: Zdaj ima Logatec kar dve reprezentantki. Ali lahko to kakovost deklet vzdržita, posebno še, ko bosta postali starejši?

Pavle Dornik: Kariera ženskega teka na smučeh je lahko zelo kratka ali pa zelo dolga. Zahteven je prestop iz 15. v 16. leto. Najprej je tu šola, dekleta postanejo žene in takrat ne veš, kaj se bo zgodilo. Nekatere se,

na primer, zredijo, postanejo počasne, zgubijo voljo. Motiv je zelo pomemben. Veliko pa je odvisno od Logatca. Potrebujemo še malo več podpore in razen Grašičeve zdaj v Jugoslaviji ni deklet, ki bi bile tako perspektivne, kot so naše. Tudi denar, ki bi jih lahko zvalil v kakšen drug klub, ni nevarnost. Motiv uspeha je velik in zadosten.

NOČ: Hvala in naše čestitke.

Čeprav v tem prispevku nismo govorili še o tretji Logatčanki, Mateji Ambrožič, ki se je tudi imenitno odrezala na zadnjih tekmovanjih, spustili smo tudi fante, kjer se glavni uspehi še pričakujejo, jih nismo spregledali. Poglavitni razlog, da smo predstavili Urško in Vesno je bila njuna uvrstitev v državno reprezentanco, kar je za tako mlade tekmovke izjemen uspeh. Gotovo bomo morali pisati še o vseh.

KRAS

Obnova znamenj v gornjelogaški fari

Foto: S. Rančov

znamenj so ljudje izražali svojo religiozno držo, ki so jo prenašali na vsakodnevno delo in življenje. Znamenja so pogosto prevzela vlogo »dodatnega sveetišča«, poleg cerkve... in nobena redkost ni bila, da so ljudje med delom na polju ob teh znamenjih tudi molili. V drug sklop spadajo znamenja, ki so jih naši predniki postavljali ob naravnih in drugih nesrečah (kuga, požari, strela, umori, poplave, plazovi, bitke itd.). Poznamo tudi votivna znamenja – to so znamenja postavljena v zahvalo za ozdravitve, znamenja postavljena iz zaobljub ter znamenja na tistih krajih, kjer so bili v davni postavljene poganski simboli.

Mesta, kjer stojijo kapelice so posebno sveta. Če pobrskamo po bogati zakladnici ljudskega izročila, najdemo celo vrsto pripovedk, pravljic in legend, kjer znamenja rešujejo nepredvidnim nočnim popotnikom življenja pred pogubo »mračnih sil«.

Tako vidimo, da so znamenja in kapelice del naše zgodovine, sedanjosti in tudi prihodnosti. To velja tudi za faro Gornji Logatec, ki je imela nekoč pet kapelic, ki pa so bile na žalost, zaradi položaja ob cesti uničene. Odstranjene so bile: Kapela pri Grassiju (pri Korenu), postavljena je bila leta 1860, postavil jo je Franc Grdadolnik in žena Marija, rojena Ceserman; Blekova kapela – menda najstarejša v Logatcu – posvečena je bila Sv. Križu, zaradi tega, ker cerkev na Taboru že od nekdaj spada pod »Blekovec«, kapela je stala pri Dolesu; kapela pri Riharju, postavljena 1895 – na čast Sv. Jožefu (baročni kip je še ohranjen), kapelica sv. Janeza Evangelista pri Slavcu je bila

verjetno zgrajena 1799 (tudi ta kip je ohranjen) ter kapela vrh Pikele na Kalcah, ki so jo postavili vaščani, na čast Roženovski materi božji. Po besedah župnika Jenaza Kompareta, ki vodi gornjelogaško faro naj bi do obnovitve vsaj ene izmed naštetih kapelic prišlo v letošnjem letu in sicer naj bi ponovno obnovili kapelico pri Slavcu ter jo skušali posvetiti do farnega žegnanja v septembru. Seveda pa stvari še zdaleč niso tako preproste, kot se zdi. Lastniki parcel, kjer so kapelice nekoč stale, so z veseljem odstopili zemljišče za postavitev novih, prav tako so navdušeni farani, ki komaj čakajo, kdaj bodo začeli z delom. Ponovno postavitev po originalnih načrtih je odobril tudi Republiški zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Toda! Kako priti do uradne dokumentacije, ki je bila narejena ob odstranitvah in širitvi magistralne ceste? Katera institucija hrani te dokumente? Kdo je opravil te posege, kje iskati informacije o tem? Stvari se resda odvijajo polževo in prav zaradi »te birokratske hitrosti« in ovir vsaka zagnanost, volja do dela že na samem začetku malce potemni. Upajmo, da ne bo ugasnila! Pri tem pa Gornjelogačanom lahko pomagata tudi vi. Če imate kakršnokoli informacijo o teh kapelicah, mogoče fotografijo, načrt, skico ali kaj podobnega, potem se oglasite v župnišču v Gor. Logatcu, kjer bodo vsakega podatka še kako veseli. Verjetno nima smisla na dolgo in široko razglabljalati o pomenu, ki jih nosijo v sebi ta znamenja – z njihovo obnovitvijo bomo bogatejši vsi.

MITR

Slovenske pokrajine si skorajda ne moremo zamisliti brez cerkve, ki jih je moč opaziti takorekoč na vsakem hribu, v naseljih ob robu vasi... skratka povsod tam, kjer je človek pri svojem vsakdanjem delu čutil potrebo izražati svoja religiozna

občutja. Ne samo bele cerkvice, kot jih opisujejo pisatelji, temveč tudi znamenja, kapelice, križi in najrazličnejše zahvalne podobe (ali votivi), dajejo naši deželi svojevrstni pečat in odkrivajo del bogate zgodovine preprostih ljudi. S postavitvijo

Za streljaj vzhodno od raja

Ekonomski emigranti iz Maroka, pa tudi iz drugih dežel, ki jih je te dni zelo veliko predvsem po Ljubljani, mnoge mimoidoče motijo, čeprav so povsem nenevarni in nikogar ne nadlegujejo. V iskanju poti na Zahod so pripravljeno zastaviti vse, kar premorejo, že na prvi pogled pa lahko človek opazi, da so onemogli, premraženi in sestradani. V njihovih očeh je čutiti strah pred prihodnostjo in pred tistimi, ki jim obljublajo pot v raj.

Vprašanje je, zakaj se njihova agonija vleče tako dolgo in komu to koristi. Bivanje pri nas jim omogočajo turistični vizumi, zato jih ni mogoče preprosto napoditi. Če že pristajamo na to, da jih sprejmemo, potem bi morali to storiti na bolj človeški način. Obupani, v iskanju poti iz svojega navidez brezizhodnega položaja, postavajo po zelenicah in parkih, če pa jim žep to omogoča, si sem ter tja privoščijo skodelico vročega čaja.

S takimi imenovanimi ekonomskimi amigranti – vprašanje je, če bi lahko vse izmed njih označili s tem pojmom – je skušalo priti v stik tudi uredništvo Notranjskega časopisa, vendar so vsi, ki čakajo na to, da jih nekdo spravi v obljubljene dežele, pogovor odklonili; tudi pred našim fotografom so bežali. Edino, kar je povedal eden izmed njih, je bilo to, da so jim »prevozniki« zagrozili, da jim pri prehodu meja ne bodo »pomagali«, če bodo o tem dajali kakršnekoli izjave.

Sprašujemo se, zakaj doslej še ni bilo storjenega praktično ničesar, da bi stopili na prste tistim, ki skušajo onemoglo in sestradane begunce ilegalno spraviti čez mejo in ki bogatijo na račun njihove nesreče, saj menda nekateri izmed »prevoznikov« od vsakega begunca za svoje »usluge« zahtevajo kar 2.000 DEM »nagrade«. K sreči je šlo doslej le za denar, upravičena pa je bojezen, da bomo v časopisih nekoč spet brali tudi o streljanju na naših mejah, kar že v preteklosti ni bila nobena redkost.

M. Škrlič

Postojna se zadnje tedne, podobno kot vsa Slovenija, srečuje z velikim številom »turistov« iz Maroka. V Slovenijo prihajajo pogosto s povratnimi letalskimi voznicami, ob prihodu pokažejo tudi nekaj denarja, ki bi za turističen obisk lahko zadostoval. Zakaj je Slovenija postala nenadoma tako zanimiva zanje?

Za odgovor smo prosili načelnika kriminalistične službe pri UNZ Postojna, gospoda MIRA ŽNIDARŠIČA.

»Postojna je tranzitno mesto, to se kaže tudi v tem primeru. Vsi ti »turisti« so večinoma Maročani, mladi ljudje, ki si želijo v deželah zahodne Evrope poiskati zaposlitev. To torej niso begunci, kot jih nekateri napačno okarakterizirajo, pač pa ekonomski emigranti. V našo deželo pretežno prihajajo direktno iz Maroka z letalom na Brnik, nekaj pa jih pride tudi iz Frankfurta. Ob vstopu v našo državo jih večina pokaže povratno letalsko karto, nekaj denarja, v Slovenijo pa prihajajo kot turisti. Materialna sredstva imajo običajno minimalna, pogosto si s tem v naših hotelih plačajo le prenočišče, večji del njihovega denarja pa je seveda namenjen ilegalnemu prehodu čez državno mejo v Italijo. Njihovi problemi pa se tu pogosto še začne, kajti Italijani jih vračajo nazaj k nam. Slovenija za tuje nima nobenega prehodnega doma, edina taka ustanova

v Jugoslaviji, v bližini Beograda, pa je prenapolnjena.«

Maročani v Sloveniji, prav tako tudi v Postojni, čakajo le na ustrezno »zvezo« za prehod meje. Službe organov za notranje zadeve v tem primeru ne morejo ukrepati, ker emigranti z ničemer ne kršijo naših predpisov, dogodke ob meji pa obravnavajo ustrezni obmejni organi.

Načelnik Žnidaršič nam je zagotovil, da so vsi ti turisti zaradi pretečih groženj zalivskega terorizma pod posebnim nadzorom ter da so vse sumljive osebe posebej nadzorovane. Povedal je tudi, da v Postojni Maročani zaenkrat ne povzročajo posebnih problemov, milica je seznanjena le z nekaterimi manjšimi tatvinami živil, kar zgovorno priča o tem, da gre za ljudi, ki se borijo za eksistenco.

V zadnjem času, posebno od začetka zalivske vojne, se v mednarodni javnosti pogosto razpravlja o nekdanji opevani »jugoslovanski odprtosti« še posebej do neuvrščenih dežel, ki postaja vse bolj problematična, ne le za mednarodno skupnost, pač pa tudi za domačo. Ob naraščajočih socialnih problemih doma je nemogoče pričakovati, da bo obubožena jugoslovanska družba lahko poskrbela za stotine tujih emigrantov, ki jih širokogrudno sprejema, medtem ko vse zahodne dežele zahtevajo vstopne vizume.

ša

Planinski grad – varovanje kulturne dediščine?!

Malo nad mestom čez Unico, pomaknjen nekoliko v breg med dreve, je nad Planinskim poljem kraljeval eden najlepših baročnih dvorcev na Slovenskem, Veliki grad ali kratko Hasberk. Danes žal lahko o tem gradu govorimo o preteklem času, saj po drugi svetovni vojni nezadržno propada. Kljub temu, da je bil kmalu po vojni uvrščen med najpomembnejše kulturne spomenike, pa se je načrtna obnova gradu začela šele v začetku osemdesetih let. Skupini ljubljanskih strokovnjakov pa je kljub prizadevnemu delu uspelo izpod ruševin rešiti le nekaj dragoceno obdelanih kosov oltarja iz grajske karele ter delno statično utrditi osrednji del gradu.

Zgodovina srednjeveškega gradu in naselja Planine, ki se je tedaj imenovala Unc, segajo že v trinajsto stoletje. Takrat so kraju gospodovali trški gospodje Albenški. Njihov utrjen grad je stal na vrhu hriba, ostanki ruševin tega gradu pa so vidni še danes. Ko so Albenški izumrli, je graščina zamenjala precej lastnikov. Gospodom albenškimi sledijo Gallenberski in Haasberški, tem pa celjski grofje, Rau-

verjamemo Valvasorju, je bil nov grad sezidan iz ruševin starega.

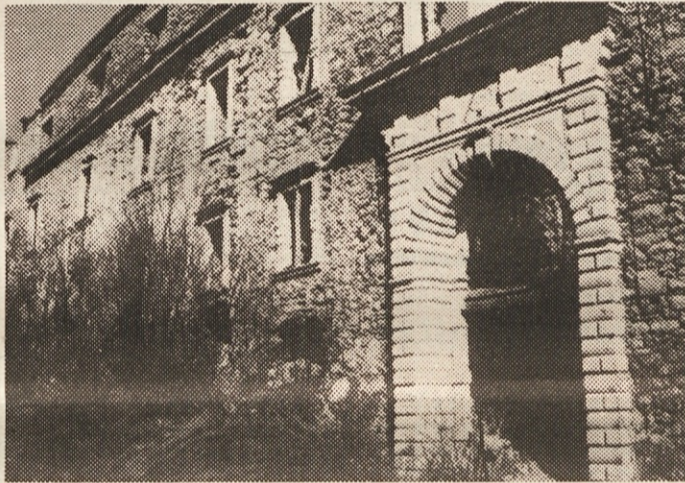
V začetku osemnajstega stoletja so grad in posesti podedovali Cobencli, ki so na kraju prejšnjega gradu dali sezidati novega.

Ob poti je tudi mogočno gospodarsko poslopje, sezidano v sedemnajstem stoletju, žal pa se je tudi ta kompleks pred nekaj zimami porušil.

Pred gradom sta še vedno vidna dva platoja, dvojna stopnišča in dovoz za vprego. Windischgraetzi, zadnji lastniki gradu, so dvorec bogato opremili predvsem s kamnoseškimi deli, nizki zidovi ob dostopih so bili okrašeni s kamnitimi živalskimi figurami, saj je grad zadnjim lastnikom služil predvsem kot lovski postojanka.

Starejši domačini se še vedno spominjajo dragocene grajske opreme, predvsem pohištva, slikarskih in kiparskih mojstrov, dragih jedilnih priborov...

Grad je bil zažgan malo pred koncem druge svetovne vojne, 27. 3. 1944. Kot lahko preberemo v Krajevnem leksikonu Slovenije, so grad zažgali borci

berji in Eggenbergi, sledijo pa še Kobencliji in Coroniniji, zadnji lastniki gradu pa so bili Windischgraetzi.

O starem hasberškem gradu vemo zelo malo, vemo pa, da je bil pomembna obrambna postojanka z obzidjem. Stari grad je v začetku šestnajstega stoletja porušil potres, ki je prizadel Furlanijo in Kranjsko. Grad pozneje ni bil več obnovljen, njegove ruševine prikazuje že Valvasor v svojem delu.

V sedemnajstem stoletju so tedaj lastniki srednjeveškega gradu, gospodje Eggenbergi postavili spodnji grad. Če lahko

Dolomitskega odreda, »da se tu ne bi ugnezdili Nemci.«

O medvojni usodi tega arhitekturnega bisera ni nobenih pisanih podatkov, mogoče bi kaj zasledili v Arhivu Slovenije, prav tako ni nobenih konkretnih sledov za dragoceno opremo. Med ljudmi krožijo o tem številne govorice, prav pa bi bilo, da se za to dediščino poiščejo sledi.

Kot sem omenila že v uvodu, grad od požiga sem propada, tik pred požigom je bil najbrž deležen barbarskega ropanja, barbarstva vseh vrst so bile deležne tudi grajske ruševine in nekoč

prav umetniško zasnovan in vzdrževan park okrog gradu.

Grad je torej uvrščen med kulturne spomenike, toda očitno papirnato varovanje ne zadošča. Da so za obnovo takega objekta potrebna ogromna sredstva, je popolnoma razumljivo, vendar se zdi, da v vseh povojnih letih za to ni bilo tudi najmanjšega

posluha. Teško je razumeti, da je kljub toliko opevani »popelitvi« turistične ponudbe in varovanju kulturne dediščine grad doletela takšna usoda.

Neglede, ali je temu kriva naša nesposobnost, »ideološka čistost«, ali pa kaj tretjega, ostajajo ruševine tega gradu naša sramota.

ša

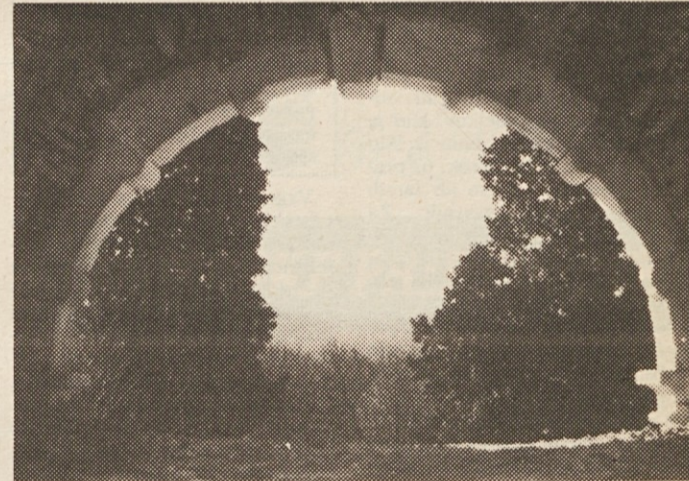

Foto: S. Rancov

Postojnska godba ni od včeraj

POSTOJNSKA
GODBA
1808–1990

Postojnska godba na pihala spremlja življenje in dogajanje v mestu že »od pamtiveka«.

Sedanji dirigent, prof. JOSIP GRGASOVIČ, je nekje »iztaknil«, da je bila postojnska godba 16. 6. 1808 organizirana kot skupina godcev, ki so spremljali 370 prostovoljcev iz Postojne in okoliških vasi, ko so šli pomagat braniti Ljubljano pred Napoleonom. Če je to res – kapelniku postojnske godbe gre verjeti, ker je resen človek – potem lahko postojnsko godbo

odlikujemo za »vojne zasluge« še iz Napoleonovih časov.

Pustimo šalo, popolnoma pa drži dejstvo, da je postojnska godba druga najstarejša na primorskem. Primat namreč pripada godbi iz Idrije, ki se je rodila pred dobrimi 325 leti.

Teško si predstavljamo, da bi se v času obstoja v Postojni in okolici lahko kaj zgodilo brez godbe. Gasilske veselice, cerkveni prazniki, pustna rajanja, proslave, parade, v zadnjem času tudi poletne kulturne prireditve pred Postojnsko jamo – pihalna godba je prisotna povsod, kjer je potrebno ustvarjati razpoloženje.

Postojnčani so bili na svojo godbo vedno zelo navezani, saj so jo v pogovorih imenovali kar »naša godba«, česar danes ne moremo trditi. Tega ne gre pripisati zmanjšani priljubljenosti godbe, pač pa spremembam, ki jih je zadnjega pol stoletja doživljala Postojna, kajti v mestu pod Sovičem so našli svoj novi dom ljudje z »vseh koncev sveta«, ki so se malo ali prav nič živili v novo okolje. To pa je le ena plat medalje. Druga stran kaže Postojnčane, ki so na kulturna dogajanja v mestu popolnoma imuni in prav nič ali pa zelo malo prispevajo k svetov-

nemu slovesu, ki ga ima mesto zaradi lepote podzemlja.

No, pa se vrnimo nazaj k postojnski godbi na pihala. Razveseljivo je opaziti vedno več mladih glasbenikov, ki so se v delo godbe tako vživeli, da jim predstavlja del njihovega življenja, priznanje pa zaslužijo tudi tisti starejši člani, ki vztrajajo že v sto let in s svojo aktivnostjo vspodbujajo mlade.

Pri vseh uspehih in aktivnostih postojnske godbe ne moremo mimo resnih težav, s katerimi se člani orkestra ubadajo, saj nimajo ustreznih prostorov za vaje. Ima pa postojnska godba po vsej verjetnosti tudi najstarejše instrumente v Sloveniji, starosti primerna je seveda tudi njihova kvaliteta. Najnovejši instrument, ki ga ima godba, so činele, ki jih je podaril lastnik gostilne »Pri Janezu« iz Hruševja. Na novoletnem koncertu jih je činelist Franko visoko dvignil in krepko zaigral. Bučen aplavz, ki je sledil, je bil namenjen činelistu in darovalcu. Takih birtov bi moralo biti še več, tako bi postojnska godba po sto letih morda le prišla do novih glasbil!

Ko govorimo o Godbi na pihala iz Postojne, nikakor ne moremo mimo spomina na pokoj-

nega VILKA KLEDETA, ki je dolga leta požrtvovalno vzgajal godbenike, godbena dvorana je bila zanj njegov najljubši kraj, zato lahko v njegov spomin napišemo, da je VILKO ŽIVEL,

DELAL IN KONČNO TUDI UMRL ZA GODBO.

Vilko, hvala ti in verjemi, da je spomin nate ostal globoko v srcih vseh, ki si jih dolga leta učil izvajljati srebrne glasove iz

godal postojnske godbe, prav tako pa tudi v srcih vseh Postojnčanov, ki so občudovali tvoje neumorno delo in te zato tudi iskreno spoštovali.

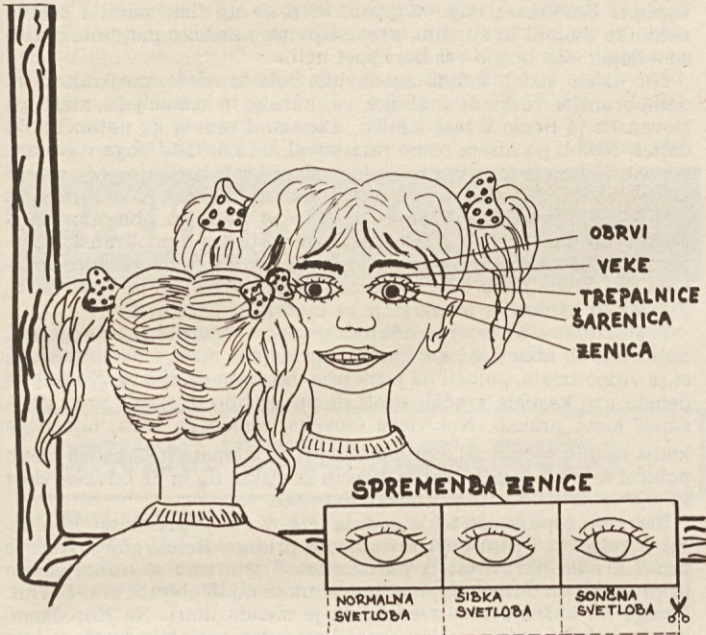
Štefan Bratina

Novoletni koncert Postojnske godbe na pihala (Foto: Š. Bratina)

KDO, KAJ, ZAKAJ - RAZVOZLAJ

I. Pojdi v prostor, kjer svetloba ni ne premočna in ne prešibka. Torej je osvetlitev normalna. Pogled v ogledalo in opazuj zenici. V tabelo nariši velikost zenice.

II. Pojdi v srambo ali v drug temen prostor. V zatemnjeni svetlobi opazuj zenici. Ali se je njuna velikost spremenila? Tudi to zabeleži v tabelo.

III. Sedaj pojdi ven. NE GLEJ V SONCE! Opazuj svoji zenici. Se je spremenila njuna velikost? V zadnje okence tabele, nariši velikost zenice v tem primeru.

RAZMISLI:

Na dvorišču se igraš s prijatelji. Postaneš žejen, zato stečeš v kuhinjo po sok. Kako se bo spremenila zenica?

Odgovor in tabelo pričakujemo na naslov: NOTRANJSKI ČASOPIS, p.p. 28, 61370 LOGATEC. Vsi izžrebani si bodo konec marca ogledali TISKARNO LJUDSKE PRAVICE. Prvi sklop nagrajencev pa je že tu:

ADAM SIMON
DOLJNA KOŠANA 67
p.p. 10
66256 KOŠANA

BARBARA GANTAR
GODOVIČ 51 a
65280 IDRİJA

ROBI VIŠIČ
STARA CESTA 78
61370 LOGATEC

ZMAGO LOGAR
STANEVA BLOVDKA 2
65280 IDRİJA

- BINAC
N. 8. ZA SVOBODO - PETER PAN
12. 9. PRAY - M. C. HAMMER
11. 10. ČIST NOR - SOKOLI
13. 11. BELI PORSHE - CHRISTINE
8. 12. I'IL BE YOUR BABY TONIGHT - UB 40 in ROBERT PALMER
10. 13. ICE ICE BABY - VANILA ICE

Na lestevici Noča imamo novost: to je skupina Peter Pan, ki je te dni izdala svojo kaseto; fantje so Notranjci, razen kitarista, ki je iz Ljubljane; na prejšnje nagradno vprašanje so vsi odgovorili »ne«, saj bo koncert Deep Purple v Zagrebu 6. februarja. Pa niste vi krivi. Ansambel je svoj nastop prestavil za en teden zaradi političnih razmer na Hrvaškem. Kaseta ostane torej za ta teden IN TO NAGRADNO IGRO - kdor bo pravilno odgovoril na naše novo vprašanje in bo izžreban, bo torej dobil dve kaseti. Saj je tako prav?

V rubriki »KDO, KAJ, ZAKAJ - RAZVOZLAJ« vas ozdravljamo z novo raziskovalno nalogo. Zanima nas, kaj se dogaja z našimi očmi?

Tonček je sam doma. Sedi za mizo in premišljuje, kako lepo bi bilo preživeti počitnice pri babici. Stemnilo se je že, Tonček pa še vedno sedi in se ne gane. Ko se starša vrneto, mama prižge luč.

Tonček zastoka: »Joj, kako močna svetloba, nič ne vidim!« Oče pa se pošali: »ČIRULE-ČARULE-ABREKADABREKABUM! Je zdaj že boljše?«

Res je bilo bolje, res pa je tudi to, da Tončku ni pomagala očetova čarovinja.

VELIKA ZENICA, MAJHNA ZENICA

V ogledalu poišči svoje oči. Najdi šarenico in zenico. Zenica leži v sredini šarenice. Svetloba prihaja v oko skozi zenico. Te zanima, kaj se zgodi z zenico ob spremembi svetlobe? Potem se nam pridruži.

POTREBUJEŠ:
Manjše ogledalo.

Spoznajmo se

ime je MOLLY. Pri vas so to besedo prevedli in mi dali ime RAZVAJENKA. Vam je to ime všeč? Če vam ni, potem na prazno črto napišite svoj predlog.

Lepo vas pozdravlja gospodična RAZVAJENKA in BERT.

Oh ne, saj res. Kmalu bi vam pozabila povedati najvažnejše. BERTOVA cvileča ušesa še vedno zaplete jezik. Ufff, ko bi vedeli, kako je intervju OK. Samo odgovoriti moraš na zastavljena vprašanja in že postaneš slaven. Ampak... ne, ne, kar

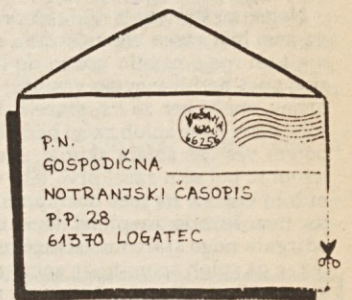

je preveč, je pa preveč. Veste, kaj se je zgodilo? Zopet je vso stvar »zakvačkal« BERT. Saj veste, BERT je moj prijatelj. Toda kljub temu mi jo včasih res pošteno zagode.

Novinarjem ravno črkujem svoje ime, ko prihrumi v sobo s pojočimi ušesi. Res ne vem, kje jih je staknil. Hitro mu prišepnem: »Bert utihni, imam intervju.«

Kljub temu, da sem mu vse to ponovila najmanj tridesetkrat, so pojoča ušesa še vedno cvilila. Obupana sem se vrnila k novinarjem. Toda... grozno, izginili so kot dim. Zavpila sem: »BERT... grozljivo! Veš, da se bova morala zdaj otrokom iz Slovenije predstaviti sama. Pa moja slava? Bert vsaj zdaj me poslušaj. «Si morate misliti, on pa nič. Pustimo ga.

Dragi otroci, ko me boste iskali, sedite v letalo, na katerem piše: letim v NEW YORK. Poiščite travnik in našli boste tudi mene in BERTA. Čeprav sem nanj še vedno jezna. Imava lepo vilo, to pa so nama pomagali zgraditi vaši sovrstniki, kajti vila je zgrajena iz njihovih pisem. Iz različnih pisem je sestavljen tudi najin živalski vrt in ker je najina živalska družina vedno večja, bi rada živalski vrt še povečala. Zato sva se odločila, da nastopiva v NOTRANJSKEM časopisu. Vas pa prosiva, da nama pišete. Pa še tole: moje

očka in mamica. In ko so živali izvedele, da bova potovala tudi k vam na NOTRANJSKO, so vriskale od veselja. Pa ne zato, ker bodo same doma. O ne, takšne pa niso.

Vesele so bile zato, ker sva jim obljubila, da bova tudi pri vas pisala o njih. Vaša naloga je samo ta, da napišete ime živali, za katero mislite, da živi tudi v najinem živalskem vrtu. Žival narišite ali pa jo izrežite iz kakšnega časopisa, revije... in mi jo pošljite. Na primer: V vajinem živalskem vrtu je tudi ZEBRA.

In če bo ta žival res tudi v najinem živalskem vrtu, jo bova prosila, da se vam v naslednji številki predstavi. Toliko za danes. CIAO, CIAO!

OTROŠKE PRIREDITVE

Pionirski oddelek Cankarjeve knjižnice na Vrhniki bo tudi med počitnicami odprto od ponedeljka do petka od 10. do 18. ure.

Vsak dan od 11. do 14. ure bodo mladi obiskovalci uživali v počitniškem programu: lahko bodo likovno ustvarjali ali se igrali razne družabne igre; ob 12. uri pa bodo gledali mladinski film ali risanko:

ponedeljek - Medvedek Bojan
torek - Pastirci
sreda - Zvezdica zaspanka
četrtek - Poletje v školjki
petek - Kekec

Na željo mladih obiskovalcev bomo filmski program spremenili. V četrtek ob 17. uri bodo cibernarji poslušali Levstikovo pravljico KDO JE NAREDIL VIDKU SRAJČICO.

NOČ POP'S

NOČ POP'S 13

GLASUJEM ZA PESEM .....

Nagradno vprašanje: koliko plošč je izdala skupina Sokoli?

Moj naslov: .....

4. 1. BLAZE OF GLORY - JON BON JOVI	LER BAND
3. 2. I'M YOUR BABY TONIGHT - W. HOUSTON	7. 5. POT V RAJ - VLADO KRESLIN
6. 3. JUSTIFY MY LOVE - MADONNA	9. 6. LOVE TAKES TIME - MARIA CAREY
3. 4. THE JOKER - S. MI-	5. 7. ZBOG JEDNE DIVNE CRNE ŽENE - KRUNOSLAV KIČO SLA-

Marko Adamič: Vrnitev iz Iraka

Na turški meji smo takoj dali na vozila druge registrske tablice, saj smo morali prejšnje vrniti na meji. Tudi v Turčiji smo na meji čakali dve uri in to samo zato, ker so cariniki imeli kosilo. Z avtomobili nismo imeli nobenih problemov, saj so nam tako imenovani špediterji za plačilo sto dolarjev po avtu uredili vse papirje, ne da bi sploh videli carinike. To je bil še vedno prvi dan potovanja in pozno zvečer smo se po tisočno prevoženih kilometrih utrujeni ustavili v mestu Urfa, kjer smo prenočili v tamkajšnjem hotelu.

Zjutraj smo po zajtrku takoj nadaljevali pot po še kar znosni cesti, le bencin nas je ves čas skrbel. Tako smo se v nekem mestecu ustavili na črpalki in pomotoma natočili v vse štiri avtomobile nafto. Z nafto smo se peljali le kakih dvesto metrov in že je bilo vse v dimu in nikamor ni šlo. Takoj nam je bilo jasno, kaj smo naredili. Ni nam preostalo drugega, kot da smo nafto spustili iz rezervoarjev in še enkrat nalili bencin, sicer navadni, ker do srednjega dela Turčije super bencina nimajo. Po dolgi, naporni vožnji smo le uspeli pripeljati do Ankare, kjer smo v dokaj lepem hotelu prenočili. Drugi dan se nam je že dopoldne pokvaril kombi, tako, da nikakor nismo mogli peljati hitreje kakor osemdeset kilometrov na uro. Na srečo smo na poti našli dobrega mehanika, ki je naravnal vžig. Prečkali smo bosporško ožino in se odločili, da nadaljujemo pot v Bolgarijo. Nismo imeli ravno polnih rezervoarjev in to bi nas skoraj stalo nekaj dnevnega postanka. V Bolgariji se namreč ni dalo dobiti niti kapljice bencina.

Namesto, da bi šli spat v Sofijo, smo bili prisiljeni nadaljevati pot do naše meje. Z zadnjimi kapljicami bencina smo prišli do meje. Tu smo morali čakati tri ure, da so nas gospodje cariniki sploh pogledali, kljub temu, da so nas postrojili v posebno vrsto in obljubili takojšen pregled. Bili smo preveč utrujeni, da bi jih čakali zunaj, pa tudi zeblo nas je, tako, da smo zaspali v avtomobilih. Nazadnje so se nas le usmili in po površnem pregledu spustili. Na bližnji črpalki smo napolnili rezervoarje in se odpeljali v Piroto, kjer smo prespali še dve preostali uri do jutra. Jugoslavijo smo prevozili brez problemov in se zvečer srečno vrnili DOMOV.

BREZ NAGOBČNIKA

Ocene, ocene, ocene, ... so bile zadnje dni verjetno najbolj zanimiva stvar v vseh šolah. Srednješolci pa o ocenjevanju takole:

Tina, 17 let: »Učim se za ocene, ne zase«.

Mateja, 16 let: »Odvisno je od tega, kdo si. Če se učiteljem zameriš, ne prideš več iz dreka. Nisi zmeraj ocenjen po znanju, ampak tudi po videzu in vtisu. Eni uživajo, da sprašujejo takrat, ko ne znamo.

Janja, 16 let: »Testi bi morali biti v šifrah. Pa vnaprej bi ti morali povedati, kdaj boš vprašan. Čim manj ustnega, čim več pisnega ocenjevanja.«

Sara, 17 let: »Pri določenih učiteljih dobiš dobro oceno, ne da bi za tisti predmet porabil minuto učenja. Nekateri za slabo razlago zahtevajo od tebe preveč znanja.«

Samo, 17 let: »Dostikrat nisi prav ocenjen, še posebej če te ne prebavlja. Najbolje te lahko psihično diskoncentrira pred tablo, posledica pa je slaba ocena.«

Iztok, 15 let: »Nezanimiva razlaga in napačen pristop učitelja povzročata pomanjkanje motivacije in ko si vprašan slabo oceno.«

Jasmina, 16 let: »Če učitelj vzpostavi človeški odnos z dijaki, je ocena realen odraz tvojega znanja. Izjema je le v primeru, da čustiš nek strah do profesorja in ti usta ob nastopu molčijo.«

Petra, 17 let: »Dostikrat profesorji gledajo preveč na to, da določeno snov poveš z nespremenjenimi definicijami. Okoli obrnjen stavek izpade kot stavek, ki ima zanje popolnoma drug pomen, čeprav to ni res.«

Iskra antene d.o.o.

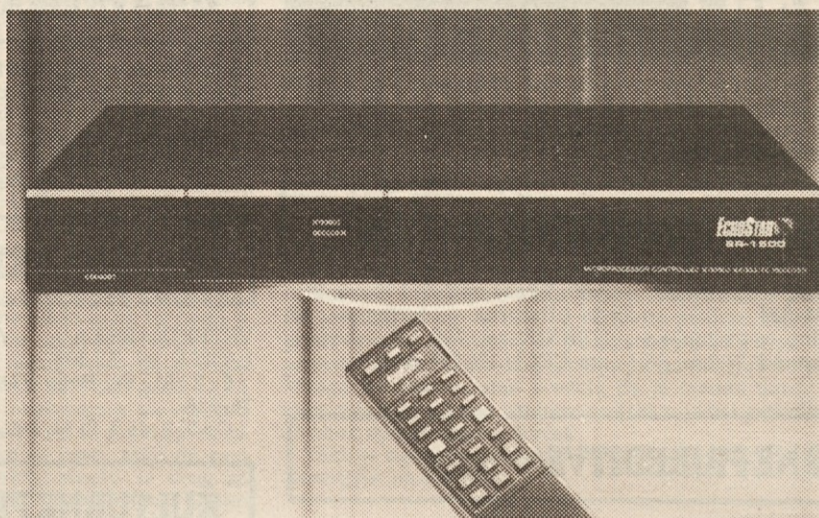
podjetje anten in elektronskih naprav

61360 Vrhnika, Idrijska 42
 telefon: n.c. (061) 751 079, 752 937, 752 616
 telex: 32278 Antene yu
 fax: (061) 752 037

Tovarna Iskra Antene vam poleg hitre dostave na dom nudi tudi možnost montaže individualnih satelitskih kompletov.

Oglasite se in pošljite svoje zahteve in želje, z veseljem se bomo pogovorili z vami o nakupu in montaži.

Naročite lahko tudi posamezne komponente.

Satelitski kompleti s paraboličnimi antenami Iskra in sprejemniki ECHOSTAR za sprejem satelitskih signalov vseh satelitov na celotnem področju Jugoslavije.

Tovarna ISKRA ANTENE iz Vrhnike vam po ugodnih cenah nudi komplete za sprejem satelitskih TV in radijskih programov.

Komplet za individualni sprejem SAT programa sestavljajo:

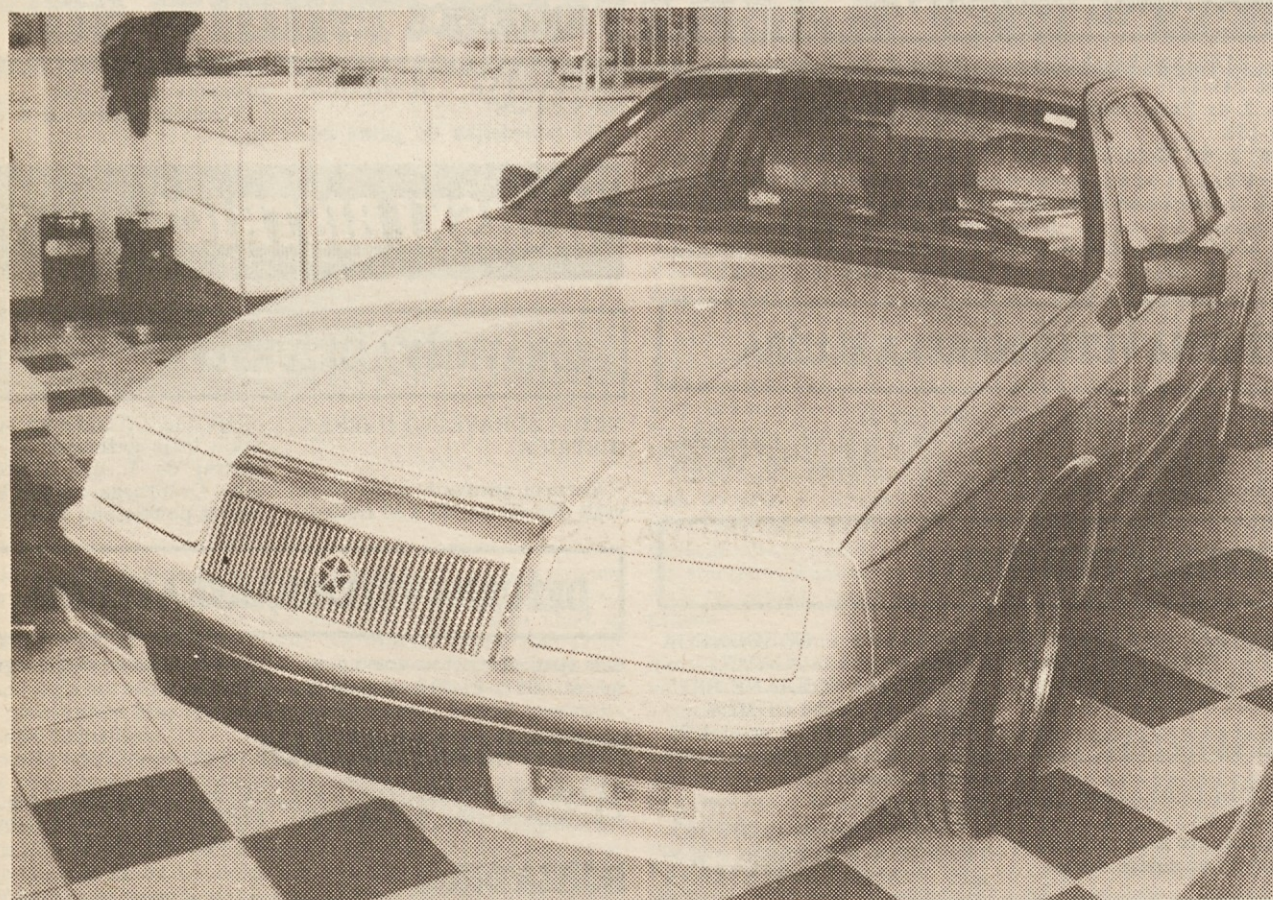
- parabolične antene različnih velikosti (premer 90, 120, 140 in 180 cm)
- antenska elektronika – mehanični ali magnetni polrotor, mikrovalovni konverter s šumno številko od 1,1, dB dalje
- sprejemniki vodilnih svetovnih proizvajalcev Echostar in Maspro
- mehanizem za fiksno pritrjevanje ali obračanje parabolične antene glede na posamezne satelite ter elektroniko za izbiro satelitov

ZASTAVA AVTO
 p.o. LJUBLJANA

NOVO

AVTO CENTER – SALON AVTOMOBILOV

JELOVŠKOVA 6 – VRHNIKA

NUDIMO VAM:

- TRGOVINA OSEBNIH VOZIL
 REZERVNI DELI
 SERVIS
- RENT a CAR
- KMETIJSKA MEHANIZACIJA
 garancijski servis različnih proizvajalcev

BRDAVS

demosovsko vodstvo tv ljubljane načrtuje nekaj sprememb ki bodo pokazale da smo s komunistično preteklostjo opravili tako bo tv dnevnik odslej namesto iz ljubljanskega studia potekal neposredno z blok na ogledih je bil jure pengov

* * *

dokler je bil vrhniški režiser dragan živadinov alias direktor nekakšnega kozmokinetičnega podjetja se vitek in mičen mu še na misel ni prišlo da bi zasedel kulturno ministrstvo zdaj ko mu tehtnica brutalno kaže novo resnico je napovedal gladovno stavko upamo da bo vzdržal čim dlje

* * *

cerkniški lovci so kljub požrtvovalni vnemi neučinkoviti v boju z naravo srne jeleni žabe in ponirki nočejo izumreti po naravni poti zato bodo poskušali na zvit način pritegniti znane lovske eskadrilje smrti to so če še ne veste italijanski lovci cerkniško občinsko vodstvo se namreč nadvse resno pogaja z italijani o gradu snežnik cesar niso uničili med vojno bodo v miru

* * *

prisrčno vest smo dobili tudi o televiziju jožetu hudečku prejšnjo nedeljo so ga namreč zapazili v novi vasi opazovalci še ugibajo ali je zbiralca trofej jožeta hudečka privabila košuta v slamarjevem piskru ali kiparka milena braniselj prihodnji mesec glejte televizijo pa boste videli

* * *

na cerkniškem je dobila svoj družabni prostor tudi živina vsako drugo in četrto soboto se zbira v iga vasi mladina si svojega sejmišča doslej še ni zaslužila do zgodovinskega dneva naj se uči živalskih vrlin edino tako bodo živalski plebs ki ljudem vlada zdaj nekoč zamenjali malo bolj kraljevski primerki

* * *

jurij bavdaž nas je prosil da ga vsaj 14 dni ne omenjamo do takrak bo njegov naprej že prevzel oblast v idrijski občini

* * *

šest tisoč dinarjev za ladovino med tednom pa res ni dovolj da bi žrtvovala še kakšno nedeljo je razmišljala nekvalificirana tajnica črnovrške krajevne skupnosti in se ni dala motiti

* * *

s predsednikom logaškega izvršnega sveta je bil pri krpanu na kosilu milan aksentijevič kaj in predvsem, v katerem jeziku sta govorila ne vemo

* * *

delavci kovinarske so se opravičili poročevalcu noča ker niso vedeli imena in primka svojega direktorja v vrhniškem podjetju je namreč zaposlen šele štiri mesece

* * *

vrhniški politik in podjetnik se ni veliko sekiral ker mu je zgorel avto a če bi slučajno zgorela njegova hiša bi bilo vseeno bolje da zgori vrhniška banka več sekirancije toda manj škode

* * *

ko so vrhniškega občinskega funkcionarja teritorialci povabili na svojo vajo je vidno prestrašen spraševal če je kaj resnega in šele ko se je prepričal da je samo vaja se je prenehel tresti

* * *

bosim kovinarjem ni potrebno prinašati malice v kanglicah pojavil se je širokosrčni zasebni frančiškan ki ne deli samo kruha in paštete

Iz te moke bo kruh!

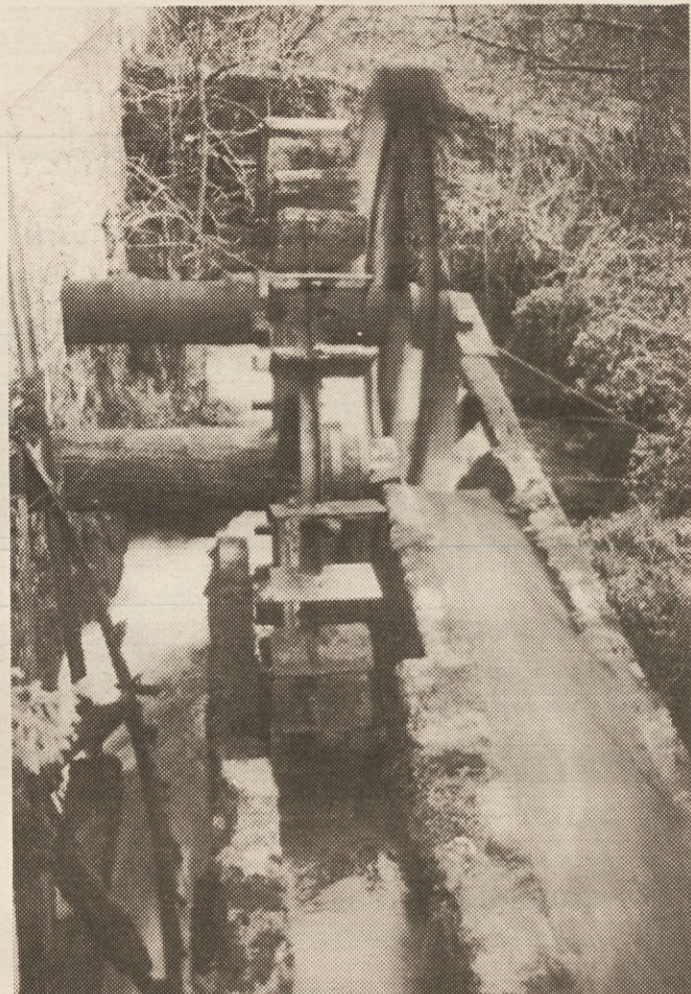
Kolesa lipsenjskega mlina se še zavrtijo

Čas, ki ga živimo, je neusmiljen in starodavne obrti, ki so dajale kruh mnogim rodovom, izginjajo. Le redko še lahko opazujemo oglarje pri postavljanju kope, in tesarjev, ki znajo stesati trdno ostreže, ki je lepo tudi na pogled, je vse manj. Kovaškimi mehovom je skorajda pošla sapa; dobrega čevljarja vse težje najdemo... Kljub vsemu pa tudi na Notranjskem še živijo ljudje, ki nekaj dajo na hišno tradicijo, čeprav se jim to vselej ne izplača.

Milena in Ivan Petrič iz Lipsenja, vasice na obrobju Cerkniškega jezera, se ukvarjata z žagarsko in mlinarsko obrtjo.

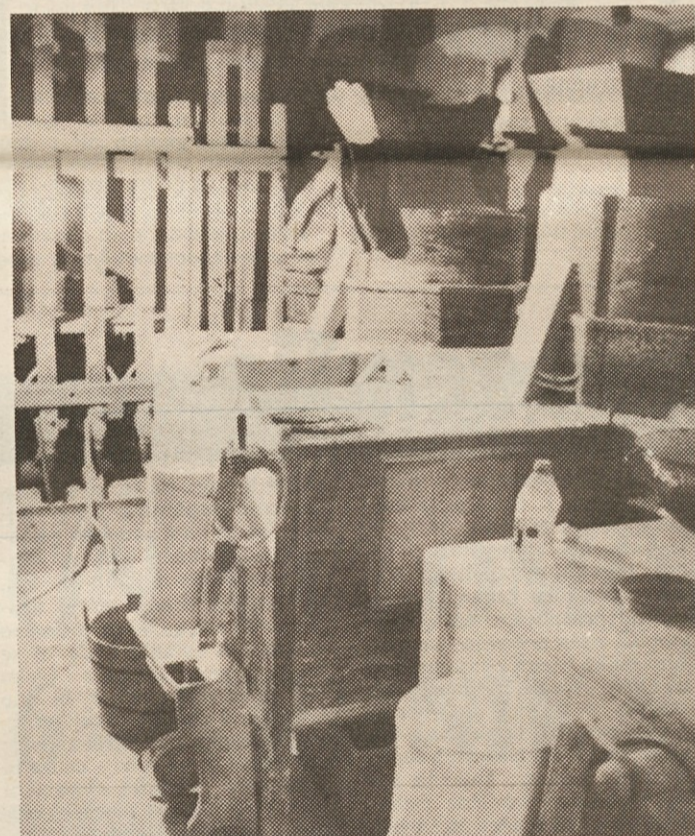
Ivan je na posestvu že četrty gospodar in pravi, da se tradiciji svojih prednikov ne bo izneveril.

Mogočna kolesa domačega mlina so se namreč prvič zavrtela že leta 1853, vodna žaga, ki stoji poleg kmečke hiše, pa tudi obratuje že prek sto let. Marsikje po Sloveniji najdemo mline, katerih kolesa se vrtijo v prazno, pri Petričevih pa še vedno nameljejo okoli 40 kilogramov moke na dan. Nekaj časa jim je že hudo slabo kazalo, saj ljudje niso več posejali toliko žita kot pred desetletji, zadnja leta pa je menda vedno več takšnih, ki spoznavajo, da je kruh iz domače moke, spečen v stari krušni peči, boljši od tistega, ki nam ga ponujajo v trgovinah. Kamni skorajda poldrugo stoletje starega mlina bodo torej še mleli!

Tekst: M. Škrli
Foto: R. Rančov

Kolesa Petričevega mlina poganja voda iz potoka Lipsenjsčica (vas in potok sta menda dobila ime po lipovi senci).

Notranost enega izmed redkih še delujočih mlinov na Notranjskem.

Dokazno gradivo

Dokument št. 25091

THANK YOU
CALL AGAIN

4 14.00x
4 8.60x
4 10.00x
4 7.60x
4 22.20x
4 22.20x

Q 6
84.60q
0194
08.21
25.01.91

Komaj dober mesec po plebiscitu je trgovina Pod Naklom v Logatcu že v Evropi. Kakšna hitrost!

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 6

NOČ		LADJA KRISTOFA KOLUMBA	REKA NA TIROLSKEM	RIJEKA	UBOJ	POLČEŽ V SAHU
ZDRAVILNA TEKOČINA						
DUŠA (LATINSKO) ENAKA SAMOGLASN.						
AVSTRILSKI SMUČAR				GORA V ŠVICI (PIC D)		BIBLIJSKA OSEBA
LATINSKI VEZNIK			ORANJE OBALA			
		BEOTUJEC				OKRAJSAVA ZA NASO DENARNO ENOTO
		PRVA IN ZADNJA CRKA ABECEDE				
NOČ	DOJKA	RINA	BLYTH	BLAGO ZA LOVSKE OBLEKE	MODEREN PLES	STUDIJSKI POLJSK JEZ.
ZGORNJI DEL ZEMELJSKE SKORJE					SLOV. POLITIK (HUBERT) VARIJ OHNJIŠKA	
NARODOSLOVEC						RENU
POLETNO OBUVALO						OTOK V JADRANU
NOČ	NAJSEVERNEJŠA DRŽAVA V ZDA	IZDELOVALKA ZENSKIH KLOBUKOV	SPREMLJE BOGA EROSA	NAJVIŠJE EGIPČ. BOZAN		OTOK KIRKE
GLAVNO MESTO JORDANIJE					REKA V JUZ. ANGLIJI	KRATICA GRŠKEGA OSVOB. GIBANJA
VRSTA POŠKOBE			POPULARNA JED			BELA BARTOK SKELTON
LEPOTEC GIZDALIN					PRIRABLI OŽIGALKAR	STARCEGIP. PISATELJ
POTOMEČ (LJUBKOVALNO)					KAZALNI ZAIKEM	KAZENSKI STREL
KRAJEVNA SKUPNOST			STIK SVETIH PLOSKEY	MIRANDA	JUŽNOAMERISKI INDIJANEC	LADJSKA KAJUTA
MESTECE V SEVERNI ITALIJI					NERED ZMERA	SLOVESNA VEČERJA
					TONI KUNTNER	MLEČNI IZDELEK
	DREVO Z LIŽTNIMI SADEŽI (MNOŽINA)					ANGL. OKRAJŠANO MOSKO IME
						SRBSKO MOSKO IME
					GERMANSKI OREL	NEMSKI PREDLOG

Nagrade za križanko št. 6:

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Rešitve pošljite na naslov Notranjski časopis, 61370 Logatec, Notranjska 14 do TORKA, 12. februarja s pripisom »Nagradna križanka 6«. Izžrebancem bomo nagrade poslali po pošti.

Nagrajenci nagradne križanke št. 4:

1. nagrada 300 din Matjaž Šuligoj, Kidričevo naselje 10, Postojna
2. nagrada 200 din Valentina Vidovič, Dol 32, Borovnica
3. nagrada 100 din Jana Skuk, Dovce 20, Rakev

Nagrajencem iskreno čestitamo. Nagrade jim bomo poslali po pošti. Izžrebancem tretje nagradne križanke se opravičujemo, ker je tiskarski škrat povečal nagrade. Prva nagrada je le 300 in druga 200 dinarjev.

Rešitev nagradne križanke št. 4:

Vodoravno: SOLATA, TBILISI, AJAS, NR, NE, LA, OSTRIVEC, AVTOCESTA, NI-ANSA, TELO, LOC, OBET, ESAD, LUB, LEAR, CT, RUINA, EN, AŽ, MADRAS, DONNE, DANAA, OVOJ, COLOR, VO, IRSKA, IV, VIS, ANEKS, KK, VODA, TACA, NO, IDA, SALMONELA, AVTOMOBIL.